

Pred organizacijami SZDL so velike naloge

V ponedeljek dopoldne je bilo v dvorani Okrajnega sindikalnega sveta posvetovanje članov Okr. odbora SZDL s predstavniki občinskih odborov Socialistične zveze. Ze zelo skromna udeležba zastopnikov občinskih odborov SZDL je bila dokaz, da delo v osnovnih organizacijah SZDL ni takšno, kot bi moralo biti in kot bi lahko bilo. Od 41 občinskih odborov je poslalo svoje odbornike le 16 občinskih organizacij SZDL. Med gosti pa je seji nekaj časa prisostvoval tudi član zveznega izvršnega sveta tov. Franc Leskošek-Luka.

Po uvodnih poročilih nekaterih predsednikov in ostalih zastopnikov občinskih odborov SZDL, ki so v glavnem obravnavala delo in problematiko posameznih področij, je v razpravi spregovoril tudi sekretar Okrajnega komiteja ZKS Celje tov. Franc Simonič. Tovariši Simonič je v svojem govoru ocenil delo organizacij SZDL, nakazal dobre, zlasti pa slabe strani, ki so prišle na dan v razpravah o ustanavljanju komun.

Osnovne organizacije SZDL v celjskem okraju so v letošnjem letu opravile že precejšnje delo, saj so v zbiranju pomoči po poplavi imele glavno pobudo; na njih je slonela tudi zdravstvena akcija fluorografiranja in na koncu, v zadnjem času, priprave za veliki praznik štajerskih partizanov. Kljub temu pa velika večina organizacij SZDL ni dosegla tiste vodilne vloge, ki bi jo kot ljudska tribuna morala imeti. To, da organizacije SZDL niso vodile življenja na vasi, ali pa, da so ga vodile pomanjkljivo, je prišlo tembolj do izraza prav na zadnjih sestankih, ko so državljani razpravljali o bistvu komun. Namesto, da bi organizacije SZDL nastopale in branile interese napredka, pa so dostikrat stopale na stran reakcije.

Medtem, ko se občinske organizacije SZDL v Slov. Konjicah, v Zrečah, v Zalcu, Rogaški Slatini, na Polzeli... že uveljavljajo in skušajo imeti stalne stike s svojimi člani, pa so nekateri občinski odbori SZDL, kot na Vranskem, v Smarju pri Jelšah in še ponekod drugod, pozabili, da so predstavniki organizacije Socialistične zveze delovnih ljudi. Ti odbori so se zlasti v zadnjem času pokorili osebnim in birokratskim težnjam posameznikov, pa bodisi iz vrst občinskih ljudskih odborov, ali iz vrst političnih organizacij, ter namesto, da bi seznanjali svoje člane s pomenom komun, so zagovarjali škodljive lokalistične in osebne interese ter rušili potrebe skupnosti. Pri vsem tem pa so imeli občinski odbori SZDL, pa tudi posamezniki, ki so predpostavljali svoje osebne težnje, močno zaslonbo še v organizacijah Zveze komunistov. Zato ni prav nič čudnega, če na zadnjem zboru volivcev na Vranskem v razpravi, za ali proti komun, ni spregovoril niti en član Zveze komunistov, pa čeprav je burna razprava trajala več ur.

Razprava o ustanavljanju komun je pokazala tudi to, da mnoge organizacije in njeni funkcionarji ne razumejo, ali pa nočejo razumeti bistva demokratičnega centralizma. Zato bo treba še zaradi demokratizacije same, najodločnejše reševati tudi to stališče. Organizacije Socialistične zveze, pa tudi organizacije Zveze komunistov ne bodo utrpeli nobene škode, če bodo pri uresničevanju načel demokratičnega centralizma iz njihovih vrst odpadli anarhisti. Na drugi strani pa tudi ni nobenega razloga, da bi takšne organizacije Zveze komunistov, ki se ne zavedajo svoje vloge, še sploh obstajale.

Pravo lice dela organizacij Socialistične zveze, zlasti občinskih, pa se kaže tudi v pobiranju članarine. V veliki večini vlada tu nered. Zaostanki, nevednosti itd. so glavne značilnosti pri izvrševanju tega, pri njih le tehničnega operativnega dela.

Na konferenci so kaj čudno prišle do izraza besede, da so v celjskem okraju še nekatere občinske organizacije Socialistične zveze, ki ne čutijo potrebe po novih legitimacijah. Med takšnimi organizacijami SZDL so na Gomilskem, v Ločah, v Slivnici, Sempetru, Vitanju ter razumljivo tudi na Vranskem.

V problemu dela občinskih in vaskih organizacij SZDL pa tiči tudi sestav njihovih odborov. Razen redkih izjem, so ti odbori nedelavni, vse od vaških pa celo do okrajnega, ki prav tako ni najbolj izvrševal svojih nalog.

Glede na pomanjkljivost pri delu v osnovnih in občinskih organizacijah SZDL je konferenca na koncu sprejela sklepe, ki bodo v prihodnosti politični aktivnosti v celotnem celjskem okraju, organizacijam SZDL vodilo pri delu. Med temi zavzema prvo mesto sklep, da se bodo občinski odbori SZDL še v tem mesecu sestali s predstavniki vseh množičnih organizacij na terenu ter skupaj z njimi proučili delo in politično razpoloženje. Odbori SZDL morajo v tem mesecu rešiti vprašanje članarine. Da bodo organizacije SZDL v remisii vodile življenje na svojih območjih, se bodo še v tem mesecu pripravile na bližnje občne zbornice organizacij itd. Organizacije SZDL pa bodo morale pri delu pomagati še aktivom LMS, družinam prijateljev mladine ter ženam pri ustanavljanju sekcij in društev. Med ostalimi je važen še ta sklep, da naj pobiranje članarine ne bo samo tehnično opravilo, marveč vsakomesečni stik odbornikov s člani organizacije Socialistične zveze delovnih ljudi. mb

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA IN ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

S seje Sveta za gospodarstvo OLO Celje

20 milijonov za prosveto in nad 10 milijonov za komunalna dela

REBALANS OKRAJNEGA PLANA V KORIST DRUŽBENEGA STAN-DARDA. — DRUŽBENI PLAN ZA PRIHODNJE LETO PREDVIDEVA PLAČILO PO UČINKU DELA. — KOMERCIALNI DOBIČKI BODO VISOKO OBDAVČENI. — UKREPI ZA BOLJŠO PRESKRBO MLEKA IN POLJSKIH PRIDELKOV NA CELJSKEM TRGU

V torek je bila seja Sveta za gospodarstvo OLO Celje, katero je vodil predsednik gospodarskega sveta tov. Miran Cvenk. Poleg članov sveta so bili navzoči tudi član zveznega izvršnega sveta in zvezni poslanec za Celje tov. Franc Leskošek, nekateri republiški poslanci obeh zborov, predsednik OLO Celje tov. Riko Jerman in predsednik LOMO Celje tov. Fedor Gradišnik.

Ko so razpravljali o rebalansu letošnjega družbenega plana, je tov. Miran Cvenk poročal o razlogih, ki so vplivali na rebalans. Dejal je, da je bil do sedaj plan dosežen 105%. Največ presežka so ustvarila celjska podjetja, manj pa podjetja v celjski okolici. Presežek je nastel predvsem zaradi različnega planiranja v mestu in okolici. Pri sestavljanju plana v Celju so upoštevali 12% znižanje cen, kar se pa ni uresničilo, zato so se pojavili v mestnem družbenem planu presežki. V okrajnem kreditnem skladu, ki znaša 270 milijonov so se pa pokazale vrzeli, ki jih je treba z rebalansom izpolniti.

Zato je gospodarski svet sklenil predlagati okrajni skupščini, da se naj presežki v Celju razdelijo na polovico za potrebe mesta in okraja. Razdelitev teh presežkov pa bodo izvršili šele takrat, ko bo mesto že krilo svoj proračun. Vsi presežki se bodo stekali v mestni in okrajni kreditni sklad. Po tem predlogu se bo spremenila tudi participacija med okrajem in občinami in med okrajem ter republiko. To je potrebno zaradi tega, ker so občine zaradi odmere dohodnine po katastru, ki je nekoliko nižja, ustvarile manjši dohodek od planiranega.

Gospodarski svet bo predlagal okrajni skupščini obeh zborov, da se 10% presežkov uporabi za okrajni proračun. Od teh sredstev bodo uporabili 20 milijonov din za prosvetne namene, predvsem za

opremo šolskih učilnic, ki so v zelo slabem stanju. Od tega bodo uporabili 1,2 milijona din za obnovo celjske gimnazije in 4 milijone din za obnovo dela v mladinskem domu »Vere Standrova« na Polzeli.

Preko 10 milijonov din pa bodo potrošili za razna komunalna dela. Za zgraditev in ureditev cest bodo porabili 5 milijonov din, zlasti za gradnjo Partizanske ceste pri Dobrovljah, za ceste Socka-Lipa, Smarjeta-Runtole, Sv. Stefan-Virštanj-Poljana in Sodna vas — Sv. Križ. Za ureditev Narodnega doma v Celju so namenili 5 milijonov din ter 2 milijona din za že izvršena dela pri elektrifikaciji naselij. Razen tega bo porabljenih 500.000 din za raziskovanje svinecne rude v Strmcu in 300.000 din za arheološka izkopavanja v St. Petru v Savinjski dolini.

Ko so razpravljali o predlogu osnutka družbenega plana okraja za leto 1955, jih je član zveznega izvršnega sveta tov. Franc Leskošek opozoril, da še niso znani vsi instrumenti družbenega plana za prihodnje leto. Znano je le to, da bo delavec plačan po svojem delovnem učinku. Letošnji plačni skla-di bodo osnova tudi za prihodnje leto. Vendar, kar bo ustvarjeno več, z večjo storilnostjo in boljšo organizacijo dela, bo šlo v korist in za stimulacijo delavcev, ki so presežke ustvarili. Komercialni dobički in dobički ustvarjeni z dvigom cen bodo tako visoko obdav-

čeni, da se podjetjem to ne bo izplačalo. Zelo malo pa bodo obdavčeni dobički, ustvarjeni z večjo storilnostjo dela in dvigom proizvodnje. Zato je tov. Leskošek predlagal, naj okrajni odbor analizira možnosti boljše proizvodnosti po podjetjih, večji učinek dela, boljšo organizacijo in štednjo. Ko bo to izvršeno, bo kaj lahko sestavili tudi finančni osnutek plana za prihodnje leto na podlagi instrumentov, ki jih sedaj pripravljajo zvezna skupščina, je zaključil tov. Leskošek.

V razpravi glede nezadovoljivega odkupa mleka in poljskih pridelkov na področju okraja so sklenili predlagati okrajni skupščini nekaj koristnih predlogov za izboljšanje preskrbe celjskega prebivalstva. Predvsem bo potrebno, da kmetijska gospodarstva in kmetijske zadruge bolj učinkovito intervenirajo na celjskem trgu. Zato bi naj mestna občina kmetijskim zadrugam preskrbela dovolj stoje. Tudi trgovina s sadjem in zelenjavo naj bi imela čim več stoje-nic ter manj trgovskih lokalov. Izlo-čiti bo treba tudi prekupčevalce, ki dvigajo cene. V mestu naj bi imelo svoje stojnice in več lokalov tudi Trgovsko podjetje OZZ, ki bo prevzelo tudi odkup in prodajo mleka od dosedanjega podjetja Mlekopromet. Z boljšo orga-nizacijo zbiralnic po kmetijskih zadrugah in cenejšim prevozom bodo Celjani dobivali najmanj še enkrat toliko mleka kot doslej in po nižji ceni (po 25 din). Pri odloku o sejmiskem redu je omembe vreden dopolnilni predlog okrajne trgovinske zbornice, da posebna komisija razvrsti živino pri dogonu na sejem v 5 kakovostnih razredov, izplačila pa naj vršijo kmetijske zadruge. S tem ukrepom bo kmetovalec sprejel stimulativno plačilo za dobro blago, hkrati pa bodo izločeni nakupovalci in prekupčevalci, ki navijajo cene.

Sprejeli so tudi sklep, da bi naj zdravilišča Dobrna in Rog. Slatina ostali še naprej zdravilišči odprtega tipa. Kajti v primeru, da bi ti dve zdravilišči prešli v pristojnost zdravstvenih organov, bi bila s tem gostinstvo in turizem v teh krajih občutno prizadeta, kar bi hkrati zmanjšalo vir dohodkov tam-kajšnjim bodočim komunam. Strinjali so se v tem, da bi naj v teh letoviš-čih rezervirali ali pa oddali nekatere objektov za potrebe Sveta za zdravstvo. Na kraju so še izvolili komisijo, ki bo izvršila likvidacijo KDZ Tabor.

V. S.

Proslave v počastitev 35. obletnice SKOJ

Okrajni komite LMS Celje je priredil predteli petek, dne 8. t. m. v Narodnem domu svečano proslavo v počastitev 35. obletnice SKOJ.

O pomeni in vlogi SKOJ je referirala tovarišica Mila Stamejšič, za govorom pa so celjski učiteljski inštrikri izvedli pester in dobro pripravljen program. Pod vodstvom dirigenta tov. Ferlnca je pevski zbor učiteljskega najprej zapel »Pesem o Titu — Zastava Partije«, po vmesnih recitacijah in deklaracijah pa še »Pun-tarsko« in »Internacionalno«. Dobra in pozitivnega dirigenta Ferlnca sta dvakrat zamenjala tudi mlada učiteljska, ki sta v svojih vlogah kot zborna dirigenta kar dobro uspela.

Izredno čustveno in s lepim poudar-kom je »Roško balado« (Matej Bor) in »Frankolovo« (Fran Roš) deklarirala učiteljska Sonja Zadravec, Zora Lamubova in Sonja Bavcon iz I. gimnazije pa sta deklarirali Kosovelovo »Izmučeno« in Kajuhovo »Zalostna«.

Najlepša in najučinkovitejša točka programa je bila gotovo zborna recitacija učiteljskih Desanke Maksimović »Krvava bajka«. Pretresljiva kra-gujevska tragedija je v močni in brez-hitni izvedbi tesko živo stopila pred nas, da se je marsikatero oko zasolilo.

V nedeljo, 10. t. m. je bila ob 8. uri dopoldne v sejni dvorani MLO spomin-ska seja, ki so jo poleg predstavnikov raznih organizacij in bivših sklojev-cev udeležili tudi predstavniki ljudske oblasti ter starši in sestra pokojne Cvetke Jerinove. Krajši govor o delu SKOJ je imel predsednik OK LMS tov. Friso Gradšnik. Ob pol 9. uri je bila komemoracija na I. gimnaziji pri ploči Dušana Flažgarja. Tu je o vlogi SKOJ govoril sekretar OK LMS tov. Ljuben Segar. Ob 9. uri pa je bila skupna ko-memoracija pri grobnici padlih herojev Vere Standrova in Dušana Kraigherja. Zgodovino SKOJ je v izbranem govoru lepo in prepričljivo podal tov. Gobjmir Melik. Pred govorom in po njem je za-igrala godbe SKUD »France Prešeren« državno himno, koračnice in Internacio-nalo. Pevski zbor »Svobode« pa je zapel nekaj borbenih pesmi. Aktivisti LMS, nekatere organizacije in podjetja so

položili na grob padlih herojev lepe vence. Po komemoraciji je bila v kinu Union skupna predstava »Na svoji zemlji« z žurnalom »Mladina gradi«.

V. S.

Čim prej odpravimo slabosti pri nakupu živine

NI BOJAZNI IN RAZLOGOV, DA BI SE CENE MESU POVIŠALE. — KDO NAVIJA CENE PRI NAKUPU ŽIVINE? — NAKUPOVALCE IN PREKUPČE-VALCE JE TREBA IZLOČITI IN OKREPITI TRŽNO INŠPEKCIJO. — NA SEJMIH JE TREBA RAZVRSTITI KLAVNO ŽIVINO V KAKOVOSTNE RAZ-REDE, IZPLAČILA PA NAJ BI VRŠILE KMETIJSKE ZADRUGE

V ponedeljek je bil na okrajni trgo-vinski zbornici v Celju važen posvet upravnikov mesnic in mesnih podjetij iz Celja in okolice. Sestanek je vodil tajnik okrajne trgovinske zbornice tov. Ivan Rantigaj. Predstavniki mesnic so ugotovili, da so najbolj neurejene pri-like v trgovini z živino ter navedli več vzrokov, ki vplivajo na zvišanje cen.

Ceprav bi morale cene mesa v jesen-skem času padati, je letos prav na-sprotno, da se cene mesa dvigajo. Ni pa nobenih razlogov, da bi se cene še nadalje dvigale, čeprav je po njihovem mnenju deloma vplivala na porast cen tudi letošnja slaba letina, predvsem sene je slabše kakovosti, močna krmlila so pa sorazmerno draga. Povpraševanje po mesu je vedno večje, ker se je struk-tura prebivalstva zadnja leta precej iz-premenila, veliko več ljudi danes uživa meso, ki ga nekdanji ni, hkrati pa je živinoreja po številu živine sicer ne-koliko porasla, vendar glede kakovosti in klavnosti še nismo napravili vidnej-ših uspehov.

To so po njihovem mnenju objektivni razlogi, ki deloma vplivajo na ceno živine. Navedli so pa še druge razloge, pomanjkljivosti in slabosti v trgovini z živino, ki najbolj vplivajo na ceno mesa ter ga po nepotrebnem podra-žujejo. Pri nakupu živine, zlasti pa na sejmih, je opaziti veliko število naku-povalcev, prekupčevalcev, in celo me-šetarjev, ki navijajo cene ter pri tem opravijo v svoj žep približno 10% iz-plaćanega denarja za živino. Teh me-šetarjev je na naših sejmih mnogo več kot pravih prodajalcev živine. Pojav-ljajo se na vseh sejmih. Med njimi so tudi večji kmetje, ki obdelujejo posest-vo s tujo delovno silo, sami pa se ba-vijo s prekupčevanjem. Prav gotovo se jim ta prekupčevalski posel dobro iz-plača. Tipična primera takih prekupč-evalcev sta posestnik Prah iz Imenega

in Kunej iz Velikega Kamna pri Pod-četrju. Prekupčevalcev je dovolj tudi v Poljčanah, Ločah in Grizah. Ti pre-kupčevalci zadržujejo kupljeno živino nekaj časa v hlevu, nato se pa pojavijo na sejmih, kjer največkrat tudi dik-tirajo cene živini.

Razen teh kvartije cene nakupovalci izvoznih podjetij, katerim izvozni fak-torji omogočajo, da za živino nudijo višjo ceno od domačih podjetij. Le-ti se za cene kaj malo brigajo, vedno so pripravljeni preplačati blago, le da na-kupijo čim več. Kmetovalec pa proda živino tistemu, ki mu zanjo več ponudi. Tako se cene živini po nepotrebnem povišujejo, seveda na račun potrošnika. Nestimulativno na kmetovalca vpliva tudi to, da nakupovalci največkrat nu-dijo za slabo živino isto ceno kot za živino, ki ima visoko klavnost. Vse to pa povzroča poleg visokih cen še ne-sigurnost in nestabilnost v trgovini z živino. Med prekupčevalci se pojavljajo žal tudi takšni, ki nastopajo pod za-družnim dežnikom kot je to primer v Podčetrju. Tudi nakup »na čez« ter kupovina v hlevih povzroča podra-žitev mesa. Prav nobene bojazni in raz-logov ni, da bi se meso podražilo, če se bodo pomanjkljivosti in slabosti pri nakupu živine odpravile. Ze sedanje cene mesa so previsoke. Vse mesnice v okraju prodajajo govedino po 240 din, razen v Rogaški Slatini, kjer so še do nedavnega prodajali goveje meso še po 230 din zaradi konkurence tamkaj-šnje kmetijske zadruge, ki je prodajala meso celo po 225 din. Prav ta primer kaže, da bi bila cena mesa lahko le nekoliko nižja.

Da bi te anomalije odpravili ter pre-prečili nadaljnjo podražitev mesa, so sprejeli nekaj koristnih sklepov, katere naj bi okrajni ljudski odbor uveljavil. Da bi preprečili prekupčevanje naj bi tržna inšpekcija onemogočila prodajo

Celje, petek 15. oktobra 1954

LETO VII. — ŠT. 41 — CENA 10 DIN
Vrste uredniški odbor. Odgovorni urednik
Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Titov trg 1.
Pošt. pred. 125. Tel. 20-07. Čak. račun 625-T-250
pri NS FLRJ v Celju. Tisk Celjske tiskarne.
Cestna 540. d. 125. polletna 250, celo-
letna 500 din. Izhaja vsak petek. Poština
plačana v gotovini.

Uspešna izvedba in zaključek I. republiškega festivala uslužbencev državnih ustanov v Celju

Ze v petek dopoldne so začele v Celje prihajati prve skupine športnih telmno-valcev in članov kulturnih skupin. Prvi so prispeli udeleženci iz Sarajeva pa številu 150, za njimi iz Beograda, Maribora in še drugi iz vse Slovenije. Naj-močneje so bili zastopani Ljubljanaši, ki so pripeljali kar 300 članov. Infor-macijska pisarna je imela dovolj dela, da je opravila vse potrebne formalnosti za prenočišča in prehrano tako števil-nega članstva.

Festival se je svečano pričel zvečer ob 8. uri v celjskem gledališču, kjer sta o pomenu te prireditve spregovorila predsednik republiškega odbora tovariš Rado Miklič ter predsednik LOMO tov. Fedor Gradišnik, nakar je ansambl Mestnega gledališča uprizoril »Mladost pred sodiščem«.

V petek so se pričela športna telmno-vanja v vseh panogah in disciplinah po sestavljenem programu. Nastopilo je 842 telmnovalcev. V popoldanskih urah so si nekatere skupine ogledale celjske znamenitosti, dočim so folklorne sku-pine dale na odru Ljudskega gledališča uspel in pester spored narodnih plesov iz večine naših republik. Spored je bil v soboto predvajan dvakrat in verjetno Celje nekaj podobnega — tako pestrh narodnih noš — vsaj v takem številu ne bo več videlo.

V nedeljo so se vršila finalna športna telmovanja, v celjskem gledališču pa so člani sindikata raznih podružnic predvajali zelo uspele vokalne in mu-zikalne točke.

Spored je bil dobro pripravljen. Upo-števali je namreč treba, da so vsi so-deležujoči člani (razen redkih izjem) vsi ekip amaterji, da se spričo drugih na-log, ki jih imajo kot državni uslužbenci ne morejo v večini posvetiti temu delu, da pa so le dosegli uspehe, katerim lahko čestitamo.

Spored, ki so ga na tem festivalu izvajale kulturno-prosvetne skupine in uspeh, ki so ga dosegle, je bil po-trjen z aplavzi in pozitivno kritiko so-deležujočega občinstva. Rezultati športnih telmovanj pa so izvršeni v dosedanjih glasenih posameznih ekip.

Festival je bil svečano zaključen v nedeljo ob 16. uri — razdeljeni so bili pokali in diplome. O pomenu festivala pa je spregovoril predsednik Central-nega odbora našega sindikata tovariš Marijan Vlodav ter tajnik republiškega sveta tovariš Mavricij Borc.

Na delovni seji republiškega odbora tega sindikata, ki je bila v sejni sobi OLO Celje v soboto, so obravnavali najvažnejše probleme sindikata držav-nih uslužbencev in sprejeli sklepe.

živine, kjer živinski listi dokazujejo, da je prodajalec krajšo dobo lastnik živine.

Organizirati je treba čim več sejmov. Pri dogonu na sejmih se pa naj bi bila vsa živina razvrščena v kakovostne raz-rede po klavnosti. Kategorizacija bi naj vršila posebna komisija, sestavljena iz veterinarja, zastopnika okrajnega od-bora, okrajne zadruge zveze in trgo-vinske zbornice. Ta komisija bi naj že pred začetkom odkupa objavila orien-tacijske cene, ki bi služile le za orien-tacijo prodajalcem in kupcem. Ta ko-misija bi ocenjevala tudi stopnjo sitosti živine, kar bi se v primerih, če je ži-vine pretrgano nakrmnjena, odbilo pri ceni. S tem ukrepom bi se zajamile primerne cene po kakovosti, kmetovalec pa bi bil bolj zainteresiran za vzrejo boljše živine, ker bi bil temu primerno tudi stimuliran.

Da bi preprečili navijanje cen, naj bi izplačila vršili živinorejski odbori kme-tijskih zadrug. Prevzemalec odkupnega podjetja bo kmetijski zadruzi potrdil le količinski in kakovostni prevzem ži-vine z naznačeno ceno, živino pa pro-dajalcu izplača kmetijska zadruga, ki nato s pribitkom svoje minimalne marže predloži račun odkupnemu podjetju.

S temi ukrepi bi se cene pri nakupu živine vsekakor ustale in podražitev mesa ne bi smelo biti, ker ni razlogov za to. V prvih dneh oktobra je že na-rasla tudi cena prašičev na Hrvaškem kar za 20 din. Zaradi tega je tudi celj-sko podjetje »Mesnine« prodajalo sla-nino pred nekaj dnevi že za 30 dinarjev dražje (po 270 din). Sedaj, ko ljudje pripravljajo zimnico in kurjavo, bi dvi-ganje cen občutno prizadelo njihove žepe, zato so v prvi vrsti odgovorna odkupna podjetja, da cen ne bodo dvi-gala še naprej.

V kratkem bo živinski sejem na Pla-nini. Če se bodo teh sklepov oprijela vsa odkupna podjetja in kmetijske za-druge, zlasti pa bi naj veljali za pod-jetja iz drugih republik in za izvozna podjetja, potem ne bo bojazni, da bi šle cene mesa še navzgor. Od nastopa na sejmju na Planini pa bo odvisno, kakšne bodo cene tudi na vseh ostalih sejmih.

Pogled na svetu

»Viteški meč je imel dve ostrini zato, da bi vitez z eno udarjal bogatino, ki zatira reveža, z drugo pa močnega, ki mikasti šibkega. Tako so govorila pravila, v resnici pa so vitez delali tako, da so bili imenu, pravilom in stanu v sramoto.« Tako govorijo stare priče nekdanjih časov. A podobno protislovje med teorijo in prakso, med načeli in ravnanjem najdemo tudi pri mnogih današnjih »vitezih« mednarodne besede, ki imajo na ustih vedno mir, sodelovanje in enakopravnost med narodi, v resnici pa s svojo trmo in nepopustljivostjo samo podpirajo bojevitost izjave in srdito stališče, ki ga zavzemajo vojskovođe v obeh vojnih tabirih.

Postavim, londonski sporazum. Res so tu pomembni rezultati, ki napovedujejo tesnejše sodelovanje med Evropci, toda če natanko preberemo tiste člene, ki so osnova kompromisa, vidimo, da ta nadomestek za EOS trpi za isto suščino kakor pokojna »nacionalna« EOS. Vse je preračunano samo na vojaško zvezo, nič pa ni važno zblíževanje na kulturnem, gospodarskem in političnem področju. Gospodarska pomoč vsebuje samo en razlog — vojno zavezanost. Evropskim narodom se ponuja pomoč samo pod pogojem, da bodo branili »svobodni svet«. Če bi te volje ne pokazali, potem tudi pomoč izostane. Vendar stvar je nekako stekla tako, da so ZDA za zdaj vsaj potolažene. Komaj se je nebogljivi sporazum rodil, že so ga blagoslovili vojaki, med drugim sam Gruenther na sestanku z Eisenhowerjem. Francozi so dosegli, kar so vedno terjali: angleške čete ostanejo v Evropi in to kar štirje divizionji s taktičnim letalstvom, v Nemčiji pa se bo nadzorovala oborožitev in nemške tovarne ne bodo smele proizvajati atomskega, bakteriološkega, kemijskega orožja in tudi klasičnega ne. To je velika koncesija Franciji, toda vse skupaj visi še v zraku, ker ni še dokončnih besedil in 21. oktobra bodo o tem razpravljali zunanji ministri. V dveh tednih je treba rešiti tudi saarsko vprašanje, medtem pa bo treba odbijati napade sovjetske diplomatske ofenzive v OZN in direktno iz Moskve, ki je postavila nove predloge glede razorožitve in združitve Nemčije.

V 3. členu londonskega sporazuma se namreč pravi, da je edino vlada Zvezne republike Nemčije »svobodno in zakonito« formirana in da ima le ona pravico v mednarodnih zadevah govoriti v imenu nemškega naroda. To je tisti najbolj ranljivi del sporazuma, ki kaže, da atlantske sile govorijo o kompromisu samo dotlej, dokler je zavarovan vsaj status quo v Evropi. Zato Molotovov predlog o družitvi Nemčije in o umiku vseh okupacijskih enot iz nemškega ozemlja ni bil sprejet kot sovražni manevar, ki naj bi priboril »komunistični manjšini« nadelado nad Nemci. Ni čudno, če je Eden takoj naslednji dan odgovoril, da o sprejetju tega predloga ne more biti govora. Zato so tako zamerili indijskemu delegatu v OZN, ko je predlagal naj Nemci vendarle sami najdejo pot do enotne države. Zato je povzročila tako razburjenje Dehlerjeva beseda proti Aznauerjevi politiki, ker so v tem nemškem opozicionalcu na Zahodu zavohali apetite nemške industrije, ki bi se rada plastrala na Vzhodu.

Na konferenci v Londonu so delali mnogi, ki se prav dobro spominjajo haaske konference v vročem poletju l. 1929. Po Davesovem in Youngovem načrtu in po lokarnskih sporazumih je Nemčija po prvi svetovni vojni tudi hitro uredila svoje gospodarstvo, preselila predvojno raven in začela nastopati kot velevkonkurent proti svojim zmagovalcem. Tudi tedaj so Nemcem največ pomagale ZDA. Zlatousti pridigar Panetroppe, nekake predpodebe EOS, francoski zunanji minister Briand je s pravo galsko zgovornostjo zaključil tedaj: »Povsod so se že prepričali, da vojna ni prinesla nič dobrega naši zmagovalcem.« Lirika in proza diplomatov, trgovcev in vojakov je v treh tednih v Haagu omogočilo Nemcem, da so se začeli skrivaj pripravljati na vojno, saj je Youngov načrt olajšal reparacijska bremena ter razveljavil finančno nadzorstvo in nadzorstvo nad nemškim gospodarstvom. Zdaj so v Londonu sklenili nekaj podobnega, čeprav se govori o nekem nadzorstvu, toda Francozi si zastojni prizadevajo, da bi dobili »nežaljeno« obliko kontrole nad nemškim početjem v neodvisni, suvereni Nemčiji, ki bo sprejeta v Atlantski in Bruseljski pakt. No, videlo se bo kaj kmalu, ali je londonski sporazum realna stvar ali pa samo figovo pero za nemško hipertencijo, ki sili l. 1954 prav tako na dan kakor l. 1929, samo ljudje so drugi in okoliščine so nekoliko drugačne.

Mi smo pravzaprav veselili vsakega sporazuma, toda na vrat na nos ga ne hvalimo, dokler mu ne vidimo njegovega namena, zato se doslej nismo pridružili nobenemu, ker ne maramo biti pasivno blago v mednarodni mešetarji.

Na Generalni skupščini OZN je bilo nekaj razburljivih momentov. Višinskega predlog o razoročitvi je pokazal na precejšnjo prožnost sovjetske diplomacije, ki skuša s tem namenom odbiti protisovjetsko del londonskega sporazuma. V debato je prišla tudi Guatemala, saj si je neki delegat upal napasti Varnostni svet, ki da je ostal gluha, čeprav je ves svet vpil, da je

Razlika med kupno in prodajno ceno mleka pri Mlekoprometu se zdi Celjanom prevelika

Celjske gospodinjice ne morejo razumeti, da je pri nas mleko, ta naj važnejši prehranbeni artikel, tako drago. Se manj pa morejo gospodinjice razumeti enkratno razliko med kupno ceno mleka (15 din) in prodajno (30 din). Ker je to splošno aktualno vprašanje zanimalo tudi nas, smo se za pojasnilo obrnili na direkto celjskega Mlekoprometa in dobili naslednja pojasnila: Povprečna odkupna cena mleku znaša na terenu 19 dinarjev, ponekod pa tudi 15 din. (Cena zavis, od kakovosti mleka, to se pravi, od odstotka maščob). Prodajna cena je trenutno 30 dinarjev. Glavni stroški pri tem »mlečnem prometu« so: na prevoz mleka odpade pri vsakem litru 5,7 din, amortizacija 2,70 din, najemna 0,60, pastoziracija 0,80 din, plače 2,50 din, soc. zavarovanje 1,10 do 1,15 din. Ostali drobni stroški kot material in vzdrževanje čistoče, voda, plin, razsvetljava, pošta itd. znašajo 1,80 do 2 din pri litru mleka. Povprečne razpore pride torej približno 13 dinarjev.

Pravzaprav vzame Mlekoprometu najvišjo postavko prevoza (5,7 din pri litru mleka). Povprečno se v poletni sezoni prevozi s kamioni 320 km na dan. Kapacitete prevozov so v večji meri neizkoriščene, podjetje pa mora kljub temu plačati polno toažo. Prevoz pa še podražuje dejstvo, da podjetje nima svojega prevoznega parka in stalno prevaža z najetiimi avtomobili. Za vsak km vožnje plačuje 67,50 din. Kamioni pa prevozijo dobre kilometre, kjer ni nobenih mlečnih zbiralnic, vendar se ne morejo izogniti teh poti, če hočejo pri

ohladi na 10 do 12 stopinj. S tem se mu življenjska doba podaljša, ali z drugo besedo, kislost zmanjša. Mleko Mlekoprometa kontrolirajo že na terenu veterinarji in ga kmetje od bolnih, tuberkuloznih krav sploh ne smejo prodajati. Veterinar pregleda dvakrat na leto vse krave na terenu. Državna posestva, ki tudi oddajajo precejšnje količine Mlekoprometu, pa so sploh pod stalnim nadzorom veterinarjev.

Ce na vse te krepke in točne »zgovore« Mlekoprometa spregovorim v imenu celjskih potrošnikov, bi dejala tole: drži, da bi Mlekopromet moral imeti svoje prevozno sredstvo; drži, da vpliva količina odkupljenega mleka na kupno in prodajno ceno; drži, da prekupevalci delajo zgago na terenu; drži, da stranke raje kupujejo mleko direktno pri kmetu, kot pa v mlekarnah. Drži pa tudi to, da je mleko pri kmetu navadno boljše kot mleko od Mlekoprometa. In tu je treba zajca zagrabit za ušesa. Kadar bodo celjske gospodinjice tudi z mlečarškega mleka posnemale debelo smetano, ga bodo gotovo raje kupovale tu kot pa pri kmetu. In ko kmet ne bo imel več svojih »stalnih strank«, bo rad dal mleko zbiralnicam Mlekoprometa. Mleka bo dovolj in ne bo treba plačevati praznih kilometrov. Vsaj potrošniki bomo potem raje kupovali pastozirano in kontrolirano mleko v mlekarnah kot pa pri kmetih, kjer je večkrat zelo sumljivega izvora.

Ko sem direktorju Mlekoprometa omenila dejstvo, da je mleko pri kmetih boljše od njihovega, mi je takole pojasnil: »Mi oddajamo dnevno vzorce

Objava

vsem davčnim zavezancem I. oblike (kmečkim gospodarstvom) na področju Ljudskega odbora mestne občine Celje

Na podlagi določil uredbe o dohodnini in v smislu 32. čl. in 33. čl. pozivamo davčne zavezance, da izvršijo pregled odmerjene dohodnine za obdobje leta 1954, ki je vpisana v razpored in je v času od 18. do 30. oktobra 1954 možen vsak dan vpogled v odmerne spise. Razpored je razgrnjen v sobi št. 78 v poslopiju Ljudskega odbora mestne občine Celje od 8. do 12. ure. — Zoper izvršeno odmero je rok pritožbe v 15 dneh od zadnjega datuma vpogleda, to je od 30. oktobra 1954.

Uprava za dohodke LOMO Celje

naslednji, več kilometrov oddaljeni postaji spet dvigniti mleko. Podjetje pa mora seveda plačati tudi te brezkoristne kilometre.

Dnevni odkup je približno 3200 litrov mleka. Mleka bi se dalo na terenu zbrati še več, vendar so od glavnih cest preveč oddaljeni kraji in bi prevoz bil še dražji. Drugi vzrok za manjši odkup mleka je tudi v tem, da se iz leta v leto zvišuje direktna prodaja mleka privatnim strankam. Razpon gotovo povzroča v veliki meri prav te količine. V najbližji okolici Celja je najvišja cena — glede na kvaliteto — 25 dinarjev. Donalci mleka direktno v mlekarno pa dobijo ne glede na kvaliteto liter plačan po 25 dinarjev.

Glavna mlečna sezona je od maja do septembra, medtem ko so drugi, ne sezonski meseci, pasivni. Pozimi pa so planinski sektorji sploh nedostopni. Predelava mleka v maslo in sir v kmetijskih zadrugah odvzame Mlekoprometu prav tako ogromne količine mleka (dnevno do 2000 litrov). Na šentjurskem in šmarnskem sektorju pa vršijo »mlečno obrt« mnogi prekupevalci, ki pobirajo dnevno pri več kmetih mleko in ga nekontrolirano prinašajo v Celje svojim »stalnim« strankam.

Na kupno in prodajno ceno mleka v Celju vplivajo torej tri postavke: predrag prevoz, predelava mleka po KZ in prekupevalci. Če bi Mlekopromet lahko kupil na terenu vse mleko, ki gre po direktnih kanalih v hiše, ter mleko, ki ga predelujejo KZ Ponikva, Planina in Šmarje, bi se mu tudi najeti prevoz spelačil in bi se cene lahko regulirale na 20 do 22 din za liter.

Mleko prihaja v Celje iz savinjskega, konjskega, planinskega in kozjanskega sektorja. Najbolj oddaljeni kraji so: Sv. Peter pod Svetimi gorami, Polje ob Sotli in Podčetrtek. Savinjska in konjska proga stane Mlekopromet zaradi premajhne količine odkupljenega mleka franko obrat-rampa 28 dinarjev. Po 500 litrov mleka gredo s tritonskim avtomobilom, ker drugega pač nimajo na razpolago. Ti dve progi sta najbolj nerentabilni.

Mlekopromet dnevno očisti — pastozirira — vso množino mleka, ki pride v Celje. Najprej segrejejo mleko do 85 stopinj. S tem mu uničijo vse škodljive bakterije. Potem se mleko filtrira in

mleka sanitarni inšpekciji, da kontrolira maščobo in kislino. Standard predvideva 3,2% maščobe, naše mleko pa je ima 3,4%. Plika. (Vem, da se gospodinjice muzejajo pri teh številkah. Toda, da ne bomo delali krivice Mlekoprometu, pa dajmo — nejevernež — v analizo njihovo mleko. Jaz za svojo osebo vem samo to, da je kožica na tem mleku večkrat zelo deželna in da smetanovih štrkljev že dolgo dolgo nisem jedla. Moja sestra pa jih je vsak teden in kupuje dnevno prav toliko mleka kot jaz. Seveda ga kupuje — pri kmetih.)

Mislím, da smem še nekaj reči v imenu celjskih gospodinj. »Mleko Celje« izdeluje od časa do časa zelo dobro čajno maslo. Zelo ga cenimo in dobro nam tekne. Celjske gospodinjice pa bi hotele posumiti, da gre vsaj nekaj maščobe v mlekarnah odkupljenega mleka v to maslo. In v tem primeru bi energično pribile: nočemo čajnega masla na račun slabega mleka!

Toda poslušajmo, kaj pravi tovariš direktor: »Mleko, ki ga predelujemo v čajno maslo, največkrat sploh ne pride v Celje. V okolici Podčetrčka ga odkupujemo in imamo v imenem svojo podružnico, ki predeluje to mleko v maslo. Če je v Celju premalo mleka, pa tudi tega potegnemo dol.« (Jaz tovarišu direktorju verjamem, vi pa — kakor hočete!)

Priznati je treba, da se celjski Mlekopromet že ves čas svojega obstoja bori s širimi težavami. Slabi, izrabljeni stroji, neprimerni obratni prostori, nizke plače uslužbencev, večletne, neslišane prošnje za prevozno sredstvo, borba za novo poslopje itd. No, zadnje so izbojevali. Na Hudinji je za novo mlekarno že vse pripravljeno in bodo z gradnjo začeli prihodnje leto. V novi, modernizirani mlekarni se bodo »mlečne razmere« gotovo njim in nam zboljšale. Do tega časa je sicer še zelo dolgo, toda potrošniki bomo rade volje potrpeali, če bomo imeli ta čas — boljše in cenejše mleko.

V. S.

Uprava mehanične tialnice METKA Celje

sprejme večje število tekstilnih vajencev in vajenk.

Pogoji: starost od 14. do 18. leta, 6 razredov osnovne šole.

Plača po uredbi. Prošnje za sprejem s kratkim življenjepisom je osebno vložiti v sekretariatu.

VLOGA LJUDSKE MLADINE NA SOLI

O slabostih mladinskega dela in o borbi LM proti sovražnim vplivom

Ce podrobneje analiziramo dosedanje delo organizacij LM na šolah, bomo ugotovili, da smo delali vrsto napak, premalo pa smo napravili, da bi se lahko uspešneje proti njim borili. Kot ostale politične organizacije pri nas, je tudi dejavnost LM usmerjena k skupnim ciljem naše družbe, čeprav ima v le-tej kot organizacija mladih, posebnost svojstven značaj in naloge. Tretji plenem CK LMS v Godešicah je povsem pravilno ugotovil, da je LM v zahtevah do svojih članov pretiravala, da so mladinska vodstva zahtevala od svojih članov prav tolikšno zrelost in aktivnost, kot ostale organizacije od odraslih ljudi. Čeprav je naša organizacija bila do svojih članov preveč kruta in ni v tisti smeri upoštevala psihologije mladih ljudi, kot bi to bilo potrebno, se je s svojim delom in uspehi afirmirala v naši družbi kot važen, subjektivni faktor. Sedaj pa je prišel čas, da našo organizacijo omasovimo in jo napravimo res mladinsko pri tem pa ohranimo in še bolj izboljšujemo ter naprej razvijamo njeno politično fizionomijo. V tem pogledu je storjen že velik korak naprej.

Naše kadre je potrebno zaščititi pred sovražnimi vplivi in antisocialističnimi tendencami ostankov stare družbe, ki navkljub težkim porazom in brezperspektivni bodočnosti skušajo ovirati in onemogočiti progresivne sile v njihovi borbi za socializem. Čeprav imamo vrsto sovražnikov najrazličnejših smeri, od anarhistov pa tja do črne internacionale, moramo naši mladini odkrito povedati, da imajo prav vsi isti cilj, to je: oropati našo organizacijo političnosti in tako v celoti negirati njeno progresivno vlogo in revolucionarno dejavnost v naši družbi. Nekdanji »liberalci«, »radikalci«, »naprednjaki«, ki so pred vojno tako vneto vodili »farsko gonjo«, pa tudi ljudje Djilasovega kova sedaj redno posejajo verske obrede, čeprav sami ne verujejo. V kakšno luč to postavlja cerkev in kaj naj si o tem mislijo pravi verniki, katere moramo ločiti od političnih klerikalcev, ki so prav tako naši sovražniki? Popolnoma upravičeno lahko trdimo, da se v cerkvi zbirajo sile stare družbe, katere se združujejo v borbi proti delavskemu razredu in socializmu. Navkljub notranjim nasprotjem v njenih lastnih vrstah je reakcija prisiljena, da se skupno oprije te zadnje trhe, rešilne bilke, katera pa že grozi, da se bo vsak čas odrgla. Vodstva mladinske organizacije na šolah so dosedaj čisto v praksi isto: vtila klerikalizem z religijo in zamenjavala politične parole duhovščine z verskim čustvovanjem. Med klerikalcem in vernikom moramo razlikovati, ker se bistveno razlikujeta. Toda mladinskim voditeljem in mladincem je potrebno še mnogo znanja, da bodo zmorni v praksi to razlikovati. Klerikalci se v svoji politični dejavnosti poslužujejo najrafiniranejših metod. Svojo politično dejavnost spretno maskirajo z verskimi dogmami in so pravi mojstri laži, podtikanja in mešanja politike z vero. Klerikalci so skupni sovražniki nas in resničnih vernikov. So agentura vaticanke reakcije in kapitalizma. Z vero imajo skupnega le toliko, da jo izkoriščajo v svoje podle protiljudske namene.

Potrebno je, da LM na šolah odpre oči dijakom, ki še niso opustili vero-

vnanja, in jim prikaže klerikalizem v pravi luči, mora pa biti do njih obzirna in jih vzgajati v tej smeri, kot to zahtevajo današnje prilike, da bodo končno le spoznali zmotnost in neutemeljenost svojih naziranj in prepričanj.

Kopica materialnih dobrin izdelanih v inozemstvu, najrazličnejši brezdejni filmi, revije, najlon, perlon, orlon, zobne ščetke, prospekti, publikacije »glasu Amerike« — to je materialna osnova »amerikanizma«, ki se je med našo mladino zelo razširil in ga preprosto po njegovih glavnih nosilcih imenujemo — »frajersčina«. Mladina, okužena s tem nezdravim pojmovanjem, podcenjuje izdelke naše proizvodnje, hvali zapad in s tem sprejema tudi njegovo ideologijo, kar se izraža z dekadenco nekaterih mladih literatov. V tesni zvezi s tem je tudi malomeščanski, anarhistični pojmovanje svobode in demokracije. Mladina je že v svojem bistvu revolucionarna, prav tako pa tudi neuravnovešena in zaletava. Ker še ne more razumeti povezanosti med svobodo in materialnimi, objektivnimi pogoji, od katerih je le-ta odvisna, ali pa ji to ni še nihče razložil, zelo rada nasede lepi pravljici o družbi, v kateri so vsi ljudje »svobodni«, to se pravi, da delajo kar hočejo. Mislím, da ni potrebno naprej razlagati škodljivosti in neutemeljenosti takih pojmovanj ter kakšne posledice bi imela njihova realizacija. Pametno bi bilo, da mladinska vodstva, v kolikor še to niso storila, ponovno na poljuden način z vso mladino proučijo III. plenem ZKJ. Tam bodo našli najboljši odgovor.

Nemškutarstvo v Celju ne predstavlja več politični problem, potrebno pa se bo spoprijeti z lokal patriotizmom, ki ni še povsem izkoreninjen. V sedanjih fazi formiranja komun je to velike važnosti. Prav tako je potrebno ponovno proučiti možnosti sodelovanja mladine vseh slojev in se boriti proti diferenciaciji med delovno in šolsko mladino, ki v sedanje družbene odnose, ko odpravljamo nasprotja med mestom in vasjo, med umskim in fizičnim delom, ne sodi.

Najbolj neumestno, kar lahko zasledimo v Celju v odnosih med šolsko mladino, je nasprotje med mladino raznih zavodov. Vsi mladinci, brez izjeme, na gimnaziji ali učiteljski, se uče zato, da bodo nekoč dobri strokovnjaki. Vsi izhajajo iz iste sredine, vsi imajo iste naloge in težave. Čemu je potrebno, da bi gledali eden na drugega zviška? Morda gimnazijec zato, ker bo šel na fakulteto, učiteljski pa zato, ker bo prejel v službi? Zadnji čas je, da mladinske organizacije na šolah še bolj razvijajo kolektivno dejavnost, ki je bila že v preteklosti na raznih skupnih akademijah in tekmovanjih zelo uspešna. Potrebno je, da pokažemo v teh odnosih več zrelosti in preudarnosti.

Posebne naloge ima LM tudi v društvih, v katerih je včlanjena tudi mladina. Organizacija se preko svojega članstva mora boriti za pravilno vzgojo mladine v društvih. Moralna dolžnost in pravica mladincev, da, celo mladinskih vodstev izven društva je, da se borijo proti nezdravim pojavom v društvih, kot so to klubštvo in drugi nezdravi pojavi v našem športu in drugod. S. V.

Razčlembena vaja Mestnega gledališča pri polni dvorani

V današnjem družbenem razvoju so dožive vse ustanove, pa tudi kulturne in umetniške, do najvišje mere pomagati pri dviganju ravni izobrazbe najširših množic. Pri nas, v našem družbenem življenju zavzemajo ta stremiljena vse večji razmah, pa naj to zadeva tehniko, znanost ali kulturo. S tem seveda ni rečeno, da imamo namen vzgojiti »množico učenjakov, inženjerjev in umetnikov« marveč je cilj tega dela ta: da bi široke množice bile seznanjene z vsemi problemi, da bi razumele in znale izkoristiti vse bogastvo duhovnega življenja in napredka v svoj in splošen prid.

Gledališče je v svojem poslanstvu vedno bilo med najvažnejšimi vzgojnimi ustanovami, le da je v preteklosti imelo odprta samo ena vrata, in sicer tista v avditoriju, medtem ko je vse ostalo držalo vslejo po cehovsko pod ključem. Ljudje so komaj kaj vedeli o tem, kako nastaja njihovo delo, komaj da so poznali pisatelja, kaj šele,

da bi zvedeli kaj je pisatelj hotel, kakšno smer je zastopal itd.

Celjsko gledališče je v torek prvič spustilo občinstvo tudi za kulise (čeprav je le-to obsedelo v dvorani). Pri pomniti je treba, da je v tej odličnosti tudi kos nesebičnosti, saj je s tem začelo nuditi gledalcem orožje samo v roke. S tem mislim na povečano kritičnost, ki bo sem in tja sprlo tega nastala in bodo obiskovalci sposobni opazovati njihove predstave s širšega področja. Hkrati pa ta gesta dokazuje, da naše mlado gledališče ne kani obdati svojega delovanja z zidovi mirovanja, marveč se na ta način samo poganja kvišku, saj bo ob zahtevnejši publiki potrebno toliko trde delo.

Razčlembena vaja se je odvijala pred mladino višjih razredov srednjih šol. (Skoda, nešolarjem bi tak obisk tudi ne škodoval). Ves javni del te vaje, namenjen prisotnim gostem, je vodil dramaturg mestnega gledališča tovariš Lojze Filipič. Nemogoče je v podrobnosti posredovati našim bralcem vse ta prekristen material in upamo, da bo nekako v podobni obliki objavljen vsaj v »Gledališkem listu«. Tov. Filipič je razložil vzroke, ki so pripeljali do bližnje uprizoritve novega dela »Sestorica iske avtorja«, delo italijanskega dramatika Luigi Pirandella. Istočasno je nazival najvažnejše podatke o vlogi italijanske umetnosti, posebej še o pisatelju, ki je bil začetnik moderne drame v prehodu s prejšnjega na to stoletje. Tako so mnogim bili pojasnjeni še številni nejasni pojmi o tem, kaj moderna gledališka umetnost pravzaprav zasleduje, kaj in kako hoče le-to posredovati.

Jasno je, da je ta korak izredno koristen in hkrati zaželeno, da ne bi bil le enkrat ter le v tokratnem okviru.

Začeli so regulirati Savinjo na celjskem ovinku

V ponedeljek je kolektiv gradbenega podjetja »Beton« iz Celja začel z delom pri regulaciji Savinje na ovinku pod gradom. Pri otvoritvi del je bil navzoč tudi član izvršnega sveta FLRJ in ljudski poslanec tov. Franc Leskošek-Luka. Tako je končno le steklo delo, ki bo stalo približno petino škode, ki jo je povzročila letošnja poplava; regulirana Savinja s pritoki pa bo v bodoče obvarovala mesto in okolico pred podobnimi katastrofami.

DO POMLADI BODO V GLAVNEM VSA PRIPRAVLJALNA DELA KONČANA

Kot smo že dostikrat pisali, je regulacija Savinje na celjskem ovinku povezana z verigo del, ki morajo biti izvršena vzporedno. Najprej je treba prestaviti železnico, da bodo mogli regulirati in spustiti Savinjo v novo strugo. Zato zdaj gradijo od postaje, južno od bodoče struge nasip, po katerem bo prihodnje leto vsaj do maja stekla nova železniška trasa. V ta namen je treba postaviti provizorni most čez Savinjo na severni strani, na južni pa definitivni most čez bodočo strugo Voglajne in provizorne podaljške za dobo, dokler ne bo Savinja tekla po novem koritu. To so zaenkrat šele pripravljala dela za dokončno regulacijo in ta dela mislijo končati že do pomladi.

VELIKO MEHANIZACIJE IN VNDAR PREMALO...

Dva dni po začetku del sem bil pri njih. Dva barga sta vneto grabila prst in prod ter ga nalogala na kamione. Posebno manjši, italijanski bager, je zajemal kot bi kdo v naglici metal kosilo vase. Zemlja v severnem delu korita se vidno krči, medtem ko nasip stran Savinje ob postaji vedno rase. Tam kjer bo stal začasni most kopljeno jame za betonske temelje. Vse gre še dokaj hitro, toda delovodja ni zadovoljen. Premalo prevoznih sredstev ima za dva barga, od časa do časa morata obstati, ker nimata kam odlagati nakopane materiala. »Kopalnice žabja mlaka« je izgubljeno za celjske kopalce. Ob brega so očistili grmovja in drevoja, zdaj jih bodo »zakrpal« in na južni

strani ojačali, novo strugo pa vse do bivše brvi na Bregu poglobili. Sploh bo ves novoregulirani del Savinje poglobljen za dva metra, s tem bo tudi za gradbeništvo v Celju bolje, saj bo talna voda za toliko nižja.

TUDI DELA NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI NAPREDUJEJO

Ker bo s prestavitvijo proge treba razbremeniti ranžirne tire pred postajo, morajo severno stran postaje razširiti. Tako gradijo ob mariborski progi nasproti Cinkarne tri nove tire, ki bodo dolgi vsak po 900 metrov. Tretjina zemeljskih del je že končana. Treba je samo še zgraditi dva manjša betonska mostička, dograditi preostali del in na nove trase bodo lahko položili 2700 metrov tira. Dokler to ne bo končano, tudi promet po novi trasi na jugu ne bo mogel obratovati. Železnica ima pri gradnji novih tirov več ovir. Prva je težava pri gradnji dveh manjših mostov, drugo pa, ker nimajo dovolj tirnega materiala, predvsem železniških pragov.

DO DOGRADITVE CELOTNEGA ŽELEZNIŠKEGA VOZLIŠČA ZA KORAK NAZAJ

Postaje v sodobnem prometu napredujejo. Varnostni sistem je mehaniziran, ponekod tudi popolnoma električno urejen. V Celju bo med gradnjo novega vozlišča postaja izgubila tudi sedanji tehnični in mehanični park ter bo morala ves promet uravnati z velikim številom tehničnega osebja. To bo trajalo tako dolgo, dokler ne bo južni del postaje popolnoma urejen in dokler ne bo popolnoma gotovo celotno železniško vozlišče celjske postaje, ki danes komaj »diha« in resno ogroža normalno produkcijo industrije v mestu in zaledju. Tudi vozlišče je nujno potrebno urediti, ker drugače se lahko zgodi, da industrija sploh ne bo mogla več normalno odposiljati izdelkov in dovajati surovin. Sedanje stanje je obupno, železničarji morajo dostikrat ravnati proti predpisom, da vsaj za silo urejujejo močan promet, ki nekakrat presega zmogljivost celjske postaje.

Nepravilnosti v opekarni Ljubečna-Bukovžlak

Tudi opekarniški delavci morajo znati upravljati podjetje

Opekarna Ljubečna je lansko leto po likvidaciji Celjskih opekarn postala samostojno podjetje z obratom v Ljubel in Bukovžlak. Veliko povpraševanje po vseh opečnih izdelkih je postavilo pred kolektiv zvišanje proizvodnje kot prvenstveno nalogo. Če obiščeš podjetje kot odjemalec proizvodov, boš naletel vsepovsod na marljivo delavce in dobil vtis dobrega delovnega kolektiva. Če pa ga obiščeš kot finančni inšpektor, potem ti iz dneva v dan zgineva prvotni dober vtis.

Temelji tega novo ustanovljenega podjetja so bili lansko leto preplitko postavljeni. Direktor Cedilnik je podcenjeval svoje delovno mesto in precejeval svoje direktorske sposobnosti, prepuščal upravljanje podjetja stihiji in slučaju ter ni utrjeval organov delavskega samoupravljanja. Objektivne težave, kot n. pr. njegova bolezen, niso bile tolikšne, da bi bile lahko glavni vzrok porajanja stihije v podjetju. Premalo se je zavedal, da vodi podjetje sezonskega značaja, kjer je politika za zaposlitev in obravnavanja delavca-človeka bistveno drugačna kot v ostalih podjetjih. Premalo se je zavedal, da mora delavskemu samoupravljanju nuditi vsa pomoč. Namesto tega je gojil protekcionizmo in nezainteresiranost za realizacijo tistih problemov, ki so jih nakazovali organi samoupravljanja.

Ni se potem čuditi, če mu skoraj dve leti ni uspelo nastaviti kvalitetnega računovodstva, temveč se je vseskozi krpalo knjigovodstvo le z raznimi honorarnimi knjigovodji. Ni se čuditi, da ne obstajajo normativni dela in kalkulacije, da je materialna evidenca zelo slaba, da so seje delavskih organov izvenele le v drobnih nepomembnih vprašanjih, problemov pa niso reševali. Ni se slednjič čuditi, da se je odvijala v podjetju individualna kriminaliteta blagajničarke Vengust Anice, ki ni mogla finančnim inšpektorjem pojasniti, zakaj manjka v blagajni skoraj pol milijona dinarjev. Zalostno je dejstvo, da so organi samoupravljanja vedeli za kriminalno delo blagajničarke, pa niso bili dovolj močni, da bi odpravili takšno stanje.

Cemu se je neevidentirano vodil »črni fond« iz izkupičkov žage venecianke, za katero je obstajala odločba OLO o takojšnji prekinitev dela, čemu se je izdelovala prekinjena udarniška ter se potem neevidentirano prodajala, izkupiček pa zopet neevidentirano uporabljal za veselico kolektiva, čemu ni moglo sestaviti obračuna za nakup drv, ki so jih uporabljali za žganje udarniške opeke, čemu so nabavljali osnovna sredstva ter o njih sploh ne obstoja evidenca, čemu so prodajali osnovna sredstva, pa so izkupiček uporabljali v obratne namene — ter še več vprašanj, ki vsa »diše« po gospodarskem kriminalu — vse to so vprašanja, ki so se nanizala v teku finančno inšpekcijskega pregleda in o

katerih organi delavskega samoupravljanja ne znajo dati pravega pojasnila. Logično je, da je njim težko dajati pojasnila, saj je za njih bilo dovolj, da je proizvodnja tekla, da so bile plače stoodstotne, da se je prodaja primerno odvijala, da so stroji peli svojo monotono pesem, niso pa se brigali za pravilno ureditev naštetih vprašanj.

Z odhodom direktorja, odpustitvijo blagajničarke in izvršenim finančno inšpekcijskim pregledom nastaja v podjetju občutna prelomnica, vendar s tem še ni popolnoma urejeno njegovo poslovanje. Trenutno je potrebno največjo pozornost posvetiti ureditvi knjigovodstva in finančnega poslovanja sploh. Posebno pozornost je treba posvetiti v tem podjetju obratnemu knjigovodstvu, saj trenutno ne vedo za finančne pokazatelje posameznih obratov, kar je prav v tem podjetju nujno potrebno. Velja pa je tudi pomoč pri pravilnem poglavljanju dela organov samoupravljanja. Kolektiv naj ne bodo dosegali nepravilnosti absolutna zavora bodočega dela, temveč naj bodo opomin za bolj uspešno nadaljnje delovanje podjetja.

T. S.

Se tudi kaj takega lahko zgodi

Na polzeli še živi in dela invalidsko podjetje »Mizarstvo« zraven umirajočega »Vrbopletarstva

Obe podjetji sta v svojem obstoju doživljali dokaj burnih dni — sestankov, ki so po svoji vsebini bili zelo pestri. Nihče ne preživi močnih pretresljajev, in se seveda ni moglo temu upirati tudi to podjetje. Ladja je plavala in končno nasedla — ni bilo druge pomoči kakor pristopiti k prisilni upravi in h končni likvidaciji. Posadka se je deloma rešila k sosedem v »Mizarstvo« nekateri pa tavajo in iščejo rešitve.

Delovodja podjetja »Vrbopletarstvo« je kakor drugi delavci dobil odpoved — ostal mu je še en mesec odpovednega roka, v katerem naj bi vsaj malo pomagal pri reševanju. Dali so mu delo — določili so (menda neki knjigovodja), da bo zaposlen v delavnici bivše pletarnice, da tam bo zaposlen, in sicer 8 ur dnevno, vendar pa bo zaklenjen, da ne bi slučajno ušel ali morda storil kaj hujšega. Tako so ga zaprli dvakrat — že samo podjetje ima ograjo — na izhodni strani pa je celo vodna pregrada, čez katero vodi edini most poleg vratarja — zraven pa so ga še zaklenili, da bo družbena lastnina, s katero so prej tako čudno ravnali prav zares zavarovana, da ne bo kriminala.

Pet dni je trajal zapor — pet dni je zapornik iskal koticke za svoje osnovne človeške potrebe — knjigovodja se pa ni dal motiti — vztrajal je na starih

PO VSEM TEM BO GLAVNI »SUNEK« SELE DRUGO LETO

Podjetje »Beton« kot železnica potemtakem letos vršita v glavnem pripravljala dela; glavna gradbena dela pa bodo začela šele drugo leto, ko bo dokončno urejeno koleno, ko se bo začel graditi nov cestni most iz središča mesta na Breg in ko bo železnica začela graditi ranžirno postajo v Čretu. Po novem je odločeno, da bo Savinja regulirana še okoli 700 m nad izlivom Ložnice, do tja, kjer je deloma že regulirana. Vzponedno bodo regulirali še Voglajno do zmogljivosti 500 kubnih metrov vode na minuto, prav tako pa tudi vse ostale pritoke Voglajne in Savinje. Ta dela seveda ne bodo vsa gotova že prihodnje leto. Sicer pa nimamo več vzroka za nestrpnost, ker so se dela končno že uspešno pričela, saj smo toliko leta o tem le razpravljali, zbirali načrte in upali na boljše čase.

Zakaj je zastalo delo pri gradnji vajenske šole?

Po skoraj enoletnem pripravljanju načrtov za vajensko šolo v Celju so bili le-ti končno odobreni od merodajne revizijske komisije v Ljubljani. Nova vajenska šola bo adaptacija bivšega vojškega skladišča na Ljubljanski cesti. Zgradba, ki jo so napravili leta 1901 za skladišče municije pešadijskega polka, je bila zelo solidno zgrajena in je dajala — v dobrem stanju — prej videz neke šole kot pa skladišča.

Gradbeno podjetje »Beton« je v letošnjem avgustu — razumevajoč nujno potrebo — pridno zagrabilo za delo in bi bila stavba do pričetka letošnjega šolskega pouka gotova, če...

Vodstvo vajenske šole, vajenci sami in njihovi starši so postali nestrpni, ker se je delo na adaptaciji te dni spet zastaknilo. Vzrok je v tem, ker celjsko kovinsko podjetje ne more dati dovolj močne ekipe svojih delavcev za postavitev centralnih peči. Do tu je delo namreč že opravljeno, treba bo le še zazidati centralne peči, prepleksati, položiti parket in zastekeliti okna. Težava pa je baje tudi z nabavo parketa in stekla. Šola, ki v upanju na skorajšnjo vselitev v lepše prostore lastne stavbe potrpežljivo prenaša vse nevednosti starih, utrujenih prostorov, je podzvela vse potrebne korake, da se delo spet pospeši. Pričakovati pa je, da bodo tudi merodajni činitelji zastavili vse sile in ne bodo dopustili, da bi gradnja tako potrebne in zaželeno šolske stavbe zadremala v zimsko spanje.

Posebno težko čakajo dograditve va-

KAJ POVZROČA PORAST CEN. — CENE POVRTNINI IN SADJU SO ZA 80—120 % VIŠJE OD LANSKIH. — ZA POTREBE CELJA JE MLEKA DOVOLJ, LE ODKUPITI GA JE TREBA

V ponedeljek so se sestali na okrajni trgovski zbornici v Celju predstavniki živilske stroke in nekaterih zadrug na posvet, ki ga je vodil tajnik zbornice tov. Ivan Rančigaj. Razpravljali so o problemih preskrbe potrošnikov s poljskimi pridelki, povrtino in sadjem ter o vzrokih znatnega porasta cen v primerjavi z lanskim letom.

Cene na celjskem trgu so bile 9. oktobra naslednje: jabolka 34 din, hruške 40 din, breskve 34 din, grozdje (hamburški) 90 din, smederevsko grozdje 90 din, istrsko grozdje 50 din, kostanj 28 din, zelje 20 din, fižol 80 din, bosanske češnje 40 din, krompir 10 do 12 din, čebula 28 din, jajca 19 do 20 din, solata 30 din, korenje 25 din, ohrovt 25 din, peteršilj 35 din, orehi 110 do 125 din, kutine 34 din, lubenice 10 din, paradižnik 30 din, paprika 46 din, česen 100 din, suhe slive 120 din, rožiči 250

din, rozine 360 do 380 din, limone 320 din, in mleko 30 din.

Povprečno so cene porasle od 80 do 120 % od lani, razen pri krompirju, kjer je cena zmrzla in realna. Nekateri artikli so se podražili tudi 3 do 4 krat v primerjavi z lanskoletnimi cenami. Na podražitev so najbolj vplivala razna izvozna podjetja, zlasti pri jajc in sadju, ki preplučujejo cene, samo da si zagotovijo potrebne količine, največkrat tudi ne glede na kakovost blaga. Intervencija kmetijskih zadrug ter kmetijskih gospodarstev iz okolice Celja pa bi se morala bolj čutiti na celjskem trgu. Na celjskem trgu nastopajo tudi razni prekupčevalci, saj je samo iz Celja 5 takih posredovalcev. Zaradi tega in seveda zaradi letošnje izredno slabe letine, so bili mnenja, da je na podražitev vplivala tudi previsoka amortizacija na trgovske lokale, pomanjkanje lahkih prevoznih sredstev ter sorazmerno drag avtomobilski in železniški prevoz. Večkrat morajo čakati dalj časa na vagone, ker železnica embalaže ne sprejme, jo vračajo z avtomobili, kar je seveda dražje. Predstavniki Trgovskega podjetja OZZ pa je omenil, da ne morejo nabaviti od kmetijskih zadrug v Prekmurju večje količine jabolk zaradi tega, ker je banka tem zadrugam zaradi neažurnega knjigovodstva in nevednosti blokirala kreditne račune in jim zato izplačila ne morejo nakazati preko banke, izplačila v gotovini ali po kreditnem pismu pa ne smejo izvršiti, ker je to finančni prekršek.

Precej časa so razpravljali tudi o preskrbi Celja z mlekom. V celjski okolici je mleka dovolj, le odkupna mreža ni dovolj razširjena. Dostelj prihaja v Celje okoli 3.000 l mleka dnevno, lahko bi pa bil dotok mleka ob dobri organizaciji odkupa še enkrat večji. Ker Mlekopromet nima lastnih prevoznih sredstev, za kar bi bili potrebni predvsem lahki tovorni avtomobili, so rešili stroški dokaj visoki in je njihova lastna cena še za 3 din višja od že tako visoke prodajne cene mleku (30 din). Kmetovalci pa tudi niso bili dovolj zainteresirani, da bi prodajali mleko temu podjetju, ker je le-to izplačevalo mleko z dvomesečno zamudo. Najbolje bi bilo, da to podjetje prevzame Trg. podjetje OZZ, ki bo preko kmetijskih zadrug razširilo odkupno mrežo, prevoz s traktorji pa bo cenejši. Tako računajo, da bi odkupili približno še 2.000 litrov mleka iz okolice Smarja, Ponikve in Planine. Okoli 1500 litrov mleka dnevno predeluje sedaj Kmetijska zadruga v Smarju, ki ga Mlekopromet ni zajel. Če bo do te reorganizacije prišlo, bo imelo Celje dovolj dobrega mleka, ki bo verjetno tudi nekaj cenejši. To reorganizacijo je okrajna trgovska zbornica tudi že predlagala okrajnemu ljudskemu odboru.

V. S.

Nova vajenska šola bo imela 8 velikih učilnic z obojestransko svetlobo, s kabineti in garderobami, eno poskusno delavnico, veliko dvorano, ki bo služila mladini za razne sestanke in kulturne prireditve ter prostore za pisarno in zbornico. Sobe bodo opremljene po najnovejših higienskih predpisih (zeleni table).

Pri tej vajenski šoli pa bi bilo nujno, da bi v bližnji bodočnosti dobila tudi lastno telovadnico. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da je prav za te učence, ki vse dni presede v delavnicah in šolah silno važna telovadba za njihov pravilni telesni razvoj. Tako pa bodo sedaj — kljub lepi, novi šolski stavbi — še vedno nekaki »priskledniki« drugih celjskih telovadnic. Ker pa so te — kot že omenjeno — ves dan zasedene, morejo vajenci telovaditi le med 6. in 7. uro jutraj ali pa med 1. in 2. uro popoldne. To pa je zanje zelo neprimeren čas in so mnogokrat izostanili kar opraviljivi.

V. S.

Izreden uspeh celjskega gledališča na gostovanju v Beogradu

In zdaj dva izvlečka iz beograjskih kritik:

Eli Finai pravi v »Politiku« od 8. t. m. med drugim naslednje: »Mesto gledališča iz Celja, ki mu je v petih letih delovanja uspelo izoblikovati individualno gledališko fiziognomijo, je gostovalo v Beogradu, v hiši Narodnega gledališča, s sodobnim delom nizozemskega pisatelja Hansa Tiemeyerja MLADOST PRED SODIŠČEM, s katerim je uspešno reprezentiralo tako svoje originalno repertoarno smer, kot svoje značilne scenске težnje in svoj mladi dramski ansambel.

Mladi kolektiv celjskega gledališča se je v svojih predstavi predstavil kot discipliniran in v svojih smotnih enotah umetniški ansambel. Osnovni vtis bi bilo mogoče strniti v eno prvih in najbolj redkih vrtil: vtis stline enotnosti interpretacije in govornega načina. Izločiti katerega koli umetnika iz tega homogenega kolektiva, ki ve, kaj hoče in kaj premore, bi bilo krivično do vseh ostalih.

Tudi ta predstava Mestnega gledališča iz Celja, kot toliko drugih predstav v državi, je v sklopu splošnih prizadevanj in rezultatov mlade generacije zgorevov dokaz za to, da mladice niso tisti, ki nekaj sobotajo, ki se snadrajnijo, iz katerih bo nekaj postalo, morda je iz njih že nekaj postalo, oni so že in, v srcu vseh pogumnih naporov in težnjah za to, da najdemo umetnost v sebi in sebe v umetnosti.

Dr. Milan Bogdanović pravi v beograjski izdaji »Borbe« dne 10. t. m. med drugim naslednje: »Naša Srbskega narodnega gledališča se je dne 5. oktobra predstavil beograjski publiko izredno mlad jugoslovanski gledališki ansambel... Brez zadržkov lahko rečemo, da nas je... narskari resnično navdušilo. Ko razmišljamo o tej predstavi in o stilu, ki ji ga je dal in utrdil mladi režiser Branko Gombac, in ko iščem formulacijo, s katero bi ta stil označil, se mi zdi, da bi bilo najbolje ustrečno, če rečem, da je v vsem, kako je ta predstava zamišljena in uprizarjena, bila voljna težnja, da se do maksimalne izrazne izenatenosti sil, ki so jo izoblikovale. V resnici bi bilo zelo težko kogar koli od mladih celjskih igralcev, ki smo jih v tej predstavi videli, izdvojiti. Vendar bi rekel, da na o trpe v svojih nesečah, kot tokrat, ko sem gledal celjske igralce. In to je vsakokrat dajalo viti absolutne naravnosti, nekega elementarnega čistega realizma, ali točneje, dovršeno prikazane realnosti.

Se neko odliko, in to zelo pomembno, je pokazala ta predstava. To je popolno ravnotežje, dejni bi, maksimalna izenatenost sil, ki so jo izoblikovale. V resnici bi bilo zelo težko kogar koli od mladih celjskih igralcev, ki smo jih v tej predstavi videli, izdvojiti. Vendar bi rekel, da na o trpe v svojih nesečah, kot tokrat, ko sem gledal celjske igralce. In to je vsakokrat dajalo viti absolutne naravnosti, nekega elementarnega čistega realizma, ali točneje, dovršeno prikazane realnosti.

L. F.

Ja Celja ...

Prometne nesreče

... in zaledja

Razgovor z občinstvom v celjskem Mestnem gledališču

V sredo, dne 20. oktobra 1954 ob 19. uri bo v foyeru Mestnega gledališča v Celju svojevrstna prireditve. Gledališko vodstvo bo priredilo kritičen razgovor s celjskim gledališkim občinstvom. To bo prvi primer takega razgovora v Jugoslaviji. Vabimo vse, ki se zanimajo za gledališče, in ki jim je razvoj gledališke umetnosti pri srcu, da se tega razgovora udeležijo. Pogovor bo popolnoma nevtralen. Obravnavali bomo vsa vprašanja v zvezi z repertoarjem, režijo, igralskimi ustvaritvami, z odnosom občinstva do gledališča, z abonmaji, pritegnitvijo delavskega sloja itd.

Pridite in nam v prijateljskem pomenku povejte svoje mnenje o delu gledališča, kritične pripombe, pa naj bodo še tako ostre, povejte nam vse, za kar menite, da bi moglo naše delo izboljšati in nam pri tem delu pomagati.

Dragi obiskovalci in prijatelji celjskega gledališča, pričakujemo vas torej za razgovor v velikem številu v sredo, 20. oktobra 1954 ob 19. uri v foyerju naše hiše!

L. F.

LITERARNO KRAMLJANJE Z NAJMLAJŠIMI

Celjski osnovnošolski mladini so v tednu otroka pripravili posebno veselje mladinski pisatelj Josip Ribičič, Fran Roš in Stane Terčak, ko so ji v dvorani Narodnega doma čitali svoja dela.

V imenu Društva prijateljev mladine je uvodno besedo spregovoril upravitelj II. osnovne šole tov. Janko Pogačnik in predstavil mladini pisatelje. Vse tri so mnogi učenci že dobro poznali po priljubljenih črtivih.

Pisatelj Josip Ribičič je bral črto »Spomini na mlada leta«, kjer je v šaljivi obliki obujal spomine lastnih doživetij. Fran Roš jim je povedal zgodbo »Miška v šoli« in nasitil otroško radovednost še z dodatkom na Goljevo Sneguljčico — »Skrajno je bilo dolgačas po Sneguljčici«. Pripovednik Terčak, znan največ po dokumentarnih delih iz NOB, je to pot tudi otroke presenetil in dokazal, da zna tudi zanje pisati. Njegova resnična »Zgodba o kurirku Branku« je majhne poslušalce globoko ganila.

Ta literarni večer za najmlajše, ki je bil prvi v Celju, se je izredno obnesel. Potekal je v obliki kramljanja in otroci so spontano posegali vmes z vprašanji in odgovori. Nemara je ta večer v vsem sporedu tedenskih pomenil otrokom največje doživetje, saj so iz oči v oči videli in se lahko tudi »osebno pogovorili« z znanimi in priljubljenimi pisci mladinskih del. Celjani bi iskreno želeli, da bi se celjski pisatelji v kratkem srečali tudi s starejšo, srednješolsko mladino, pripravili ustrezno snov in pokramljali s »porajajočimi se literati« tudi na celjskih srednjih šolah.

V. S.

IZZREBANE SO BILE SLIKE Z RAZSTAVE SLIKARKE VERA PRISTOVŠEK-FISER

Zrebanje slik na osnovi prodanih vstopnic je bilo izvršeno. Izzrebane so bile naslednje številke: 159 »Pozimi«, 340 »Tulipani«, 247 »Tihožitje« in 126 »Ciganke«. Lastniki izzrebanih vstopnic lahko dobijo slike v upravi »Savinjskega vestnika«.

REKLAMA ALA GRETA GARBO

Slikanje reklam ni enostavna zadeva, zato je podjetje, ki je delalo reklamni napis za podjetje »Tobak« na Slomškove trgu pogrnuto sicer nekaj posebnega, toda zelo neprimernega. Če gre za tobak, naj gre za tobak, toda s tem nima nobene zveze staromodna dama s košatim klobukom ala Greta Garbo, ki »slučajno kadi«. Ta slika na napisni plošči prej sodi za reklamo na prodajalno klobukov in še to antikvarjalnih.

FOTOGRAFIJE O PROSLAVI NA OSTROŽNEM

Veliko partizansko srečanje bo ostalo dolgo v spominu vsem udeležencem, posebno pa bo ta spomin svež, če bodo imeli fotografije s tega velikega dogodka. Posebno organizacije naj bi skrbale, da bi njihovi arhivi vsebovali slikovni material o proslavi »Stajerska v borbi«.

Priznana podjetje »Foto Pelikan« v Celju je na ta dan posnelo obilico slikovnega materiala. Del teh slik je razstavil v svojem izloženem oknu v Razstavni ulici v Celju, kjer jih zainteresirani lahko vidijo in v ateljeju tudi naročijo. Nakup teh dragocenih spominov toplo priporočamo vsem, kajti to je bil za Celje edinstven dogodek.

NOVA VAS PRI CELJU

Mesto Celje se hitro širi na področje Nove vasi, da rasejo na njem hiše kakor gobe po dežju. Značaj Nove vasi pa ostaja kljub temu vaški, ker še brlijo petrolejke po nekaterih hišah, ker v dvonadstropni hiši ob Dečkovi cesti še vedno ni vodovoda, kakor tudi v drugih manjših hišah sredi vasi in ker bo še dolgo treba čakati na izpeljavo kanalizacije. Luže nam privabljajo žabe, ki nam koncertirajo ob večerih lepše kot radio aparati.

Ker javna uprava ne kaže prevetelkega zanimanja za dvig kulturnosti in civilizacije na našem terenu, tudi prebivalstvo ni takšno, kakršno bi moralo biti. Može in očetje zahajajo preradi gasiti svojo željo v gostilne, žene in matere pa tudi vse ne skrbijo dovolj za red in snago po svojih domovih. Otroška obiskovalka je našla ponekod obupno stanje. V neredu in nesnagi so otroci prepuščeni sami sebi. Z vztrajnimi svarili, prigovarjanjem ter svetovanjem je že marsikje dosegla lep uspeh. Nekatere zanikarne gospodinje in matere so se zganile in začele po stanovanjih redno pospravljati in bolj gledati na red in snago pri otrokih. Zanimivo je, da so najbolj zanikrne in brezbrizne predvsem mlade gospodinje, ki se vse preveč zanimajo za ceste in kino, a premalo za lastno ognjišče.

Otroci v Novi vasi še vedno nimajo svojega igrišča in zatočišča. Ali ne bi kazalo sedaj, ko govorimo o borbi proti pijančenju in zastrupljanju z alkoholom, misliti na ustanavljanje lokalov za točenje sadnih sokov, brezalkoholnih in mlečnih pijač sploh, da bi v Novi vasi odprli tako z zdravimi sokovi napolnjeno gostišče?

Odpadni SVINEC kupimo vsako količino po najvišji ceni.

Odpadpromet Laško

Iz smeri Sempetra preko Zalca, Arje vasi proti Zalogu in Medlogu je vozil voznik C kategorije Jelovšek Drago, traktorist KZ Petrovč s traktorjem in prikolico, katero je prikloplil pri »Hmezd« v Zalcu. Ko je priklopljal prikolico ni pomislil, da je ta pettonska in pretežka za traktor, temveč je vožnjo nadaljeval. Na malem ovinku od Zaloga proti Medlogu je hotel nekoliko zavirati. Pri tem ga je prikolica porinila poševo na levo stran cestišča in nato na desno stran cestišča tako, da je bil traktor obrnjen na desni strani prikolice vzporedno s prikolico. Traktor se pri tem ni prevrnil, temveč se je prikolica pri zaviranju nagnila na traktor tako, da je zmečkala kabino, v kateri je bil voznik. Poleg voznika je sedel na desnem blatniku Pečnik Albert, kateremu je Jelovšek na prikolici vozil smrekove hlode. Jelovšek je pri nesreči dobil težke notranje poškodbe in poškodbe na glavi in je po prevozu v celjsko bolnišnico umrl. Pečnik je dobil lahke poškodbe. Materialna škoda pa znaša okrog 50.000 dinarjev. Nesreče je kriv voznik sam, ker je na traktor prikloplil pettonsko prikolico z naletnimi zavorami, ki pa so pri močnem zaviranju zelo nevarne. Prikolica je bila neregistrirana.

Petrovič Stanko, šofer pri podjetju za odkup živine OZZ Ptuj, je vozil tovornjaka iz Ljubljane v Ptuj. V Arclinu se je z nekega dvorišča pripeljal na kolesu Čuvan Alojz, delavec v Cinkarni in vozil po levi strani ter zadeli tovorni avto z leve strani. Suneč ga je vrgel ob tla, kjer je obelzel poškodovan. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico. Tam so ugotovili, da je bil ponesrečenec vinen in da je sam zakrivil nesrečo. Šofer je vozil pravilno in vozilo pravčasno ustavil.

Voznik Sodin Rajmund iz Verpet pri Vojniku je nedavno vozil vprežni voz skozi Vojnik. Srečal ga je traktor KZ Vlinja vas, ki ga je upravljal traktorist Seničar Anton. Sodin je vozil brez luči, bil je vinen, konji pa so bili zgarani. Tako se konj ob tej priliki ni mogel pravčasno izogniti ter je prišel pod ogrodo prikolice. Težko poškodovan na glavi je nekaj trenutkov nato poginil na cesti. Sodin je znan, da za živino ne skrbi, konji so večkrat lačni kakor siti, so preutrujeni, poleg tega pa je bil voznik že večkrat kaznovan zaradi nepravilne vožnje po cesti. Deloma je kriv tudi traktorist, ki je vozil prikolico brez zavor. Ta primer zgornjo opozarja voznike vprežnih vozil, da so previdni, da vozijo trezni in upoštevajo prometne predpise, ker v nasprotnem primeru spravljajo v nevarnost sebe, svoje imetje in soljudi.

Traktorist Novak Ivan, zaposlen pri KZ Smarje pri Jelšah, je vozil opeko iz Zlebičnega v Bodrišno vas pri Grobelnem. Traktor je imel zadaj prikolico, na kateri je bil kot zavora Drobne Alojz, delavec pri KZ Smarje. Nedaleč od Bodrišne vasi je Drobne padel s traktorja pod prikolico in ga je vlekel kakih pet metrov za sabo. Drobne je dobil pretres možganov in globoke odrgnine po kolenih.

Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico. Do nesreče je prišlo iz dveh vzrokov. Zavirač Drobne je bil nekoliko vinen. Na ovinku je hotel potegniti za ročno zavoro prikolice, pri tem ga je vrglo s sedeža, da je padel pod kolo prikolice. Sedež prikolice je pritrjen od zunanje strani prikolične ograde in ni imel Drobne nog kam nasloniti, držati jih je moral navzdol. Zaradi tega je pri zaviranju izgubil ravnotežje. Napaka traktorista pa je bila v tem, da je imel preveliko brzino in ni opazil, da je med vožnjo izgubil Drobneto, ki ga je našel poškodovanega na cesti Ancil Slavko.

- 0 -

NESREČE

Arzenšek Jože iz Stanetove ulice v Celju je padel in si poškodoval glavo.

Kolar Justino iz Krtince pri Smarju je v prepiru neki moški poškodoval z motiko.

Draksler Berta iz Creta se je s kolesom zaletela v zid. Dobila je poškodbe na glavi.

Vošnjak Roza iz Brega pri Polzeli je padla. Pri padcu je dobila pretres možganov, poškodovale pa si je tudi rebra.

Čeh Osvaldu je v jami rudnika Velenje padel na hrbet 50 kilogramski kos premoga in mu poškodoval hrbet.

Ocvirk Fani je v Vrheh pri Teharju padla s podstrešja po stopnicah. Dobila je hude poškodbe na glavi in je obelzala nezavestna.

Penič Jožeta iz Hrastja pri Loki pri Zumu je na železniškem prehodu v Grobelnem udarila lokomotiva vlaka, da je obelzala nezavestna.

Vrenko Rudolf je v Lilekovi ulici v Celju delal na neki stavbi s katere je padel in si poškodoval glavo in levo roko.

Vsi ponesrečenci so bili prepljani v celjsko bolnišnico.

„TEDEN MATERE IN OTROKA“ v Laškem

»Teden matere in otroka« so v Laškem otvorili z roditeljskimi sestanki na nižji gimnaziji. Dnevni red roditeljskih sestankov je med drugim tudi obsegal referat: »Kako naj se otrok uči«. V ponedeljek so bile ves dan brezplačne kinopredstave, ki so bile namenjene predvsem otrokom okoliških šol. V torek je bilo zdravstveno predavanje, in sicer »O higieni otroka«. V petek pa je predaval v veliko zadovoljstvo vseh navzočih urednik »Mladega sveta«, tov. Vladimir Cvetko iz Ljubljane o pomenu pravilne družinske vzgoje. V soboto so si ogledali otroci z Vrha, Lažiš, Reke, Rečice in iz Laškega lutkovni predstavi Princeza školjka ter Pavliha in Razbojnik.

Za zaključek »Teda matere in otroka« pa je organiziralo DPM bogato akademijo pod geslom: »Srečna družina — srečen otrok«. Vse prireditve, posebno

V BOČNI SO RAZPRAVLJALI O KOMUNAH

Na zboru volivcev, ki mu je prisostvoval tudi republiški poslanec tov. Žen, so preteklo soboto razpravljali o komunah. Na zboru je govoril tov. Žen o važnosti komun za večjo demokratičnost v ljudski oblasti.

Po govoru tovariša Žena se je razvila diskusija, po kateri so se vsi volivci strinjali, da naj bi bila za Zadrebko in Zgornjo Savinjsko dolino komun v Mozirju, ki naj bi spadala v celjsko skupnost komun.

Razpravljali so tudi o problemih izgradnje vodovoda na Kropi in Otoku. Vsačani bodo pomagali pri delu s prostovoljnimi delom. Kritizirali pa so elektrifikacijski odbor, ki se premalo zanima za elektrifikacijo hiš v okolici Bočne. S. F.

IZ ŠTOR

V petek, dne 8. oktobra so v Štorah lepo proslavili 35-letnico ustanovitve SKOJ. Program je bil pester, posebno je prevzela gledalce živa slika, združena z recitacijo Benediktove Cvetke, ki je zopet osvojila poslušalce.

Razdeljenih je bilo nekaj lepih knjižnih daril. Skojevcev iz dobe NOB in povojnih let. Referat o delu SKOJ in junastvih skojevcev je imel poslanec tov. Stane Sotler. Žal je bil obisk nezadovoljiv in bo treba drugič na take proslave privabiti več ljudi.

Otrokom in staršem so žene v Štorah priredile lepo proslavo v nedeljo popoldne. Organizatorji so se potrudili in poskrbeli za pester spored. Pri tem pa se ljudje sprašujejo, zakaj imajo na nižji gimnaziji v Štorah plačane učitelja petja, če potem vadijo otroke za nastope žene in pevovodja »Svobode«, namesto da bi se občinstvu predstavil zopet mladinski ali pionirski pevski zbor, kot so ga v Štorah že imeli. Že solor točke Gorškove Stanke, Tofantove Cvetke in Fridlove Barbe so pokazale, da je treba vaditi in gladiti, ker je škoda pustiti talente neizkoriščene.

Posebno so se razveselili starši in otroci srečolova, ki je sledil proslavi, ko so bili otroci še pogoščeni s pecivom in čajem.

IZ SLOVENSКИH KONJIC

V soboto je bila na matičnem uradu majhna svečanost. Sekretarju občinskega komiteja ZKS tovarišu Mrazu so se rodili dvojčki, tajniku občine tovarišu Marguču pa sin. Prvima dvema je botroval tovariš Simončič, sekretar OK ZKS, ki ga je zastopal ljudski poslanec in predsednik OSS tovariš Medved, tretjemu pa tajnik OSS tovariš Rudi Peperko. Oba botra sta družinam novorojenčkov izročila tudi darila. To je bil prvi primer botrovanja na matičnem uradu v konjski občini.

V Spitaliču, znani partizanski vasi, bodo kurirji stanice TV 7 praznovali 23 in 24. oktobra desetletnico ustanovitve te stanice. Stanica je med vojno skrbela za zvezo od sosednje stanice v bližnji Stranici in druge na Boču. Po vsej okolici so znana imena teh kurirjev, kot so bili Sergej, Jaroslav, Jaka, Feri, Mirko in drugi. Udeleženci te proslave bodo obiskali hiše, kjer so se zadrževali, ter šli po poteh, ki so jih v nočeh neštetočkrat prehodili, potrebnim prebivalcem pa bodo nesli tudi darila.

Za zaključek »Teda otrok« se je v Domu kulture zbralo veliko Konjčanov k predavanju in ustanovitvi Društva prijateljev mladine. Vmes je mladinski zbor zapel nekaj pesmi. Predavala sta dr. Rudolf in prof. Srajnikova. — Na ustanovnem občnem zboru Društva prijateljev mladine so sprejeli tudi dosti sklepov za uspešen razvoj društva, med temi je tudi ustanovitev »Vzgojne svetločnice«, ureditev igrišča, ustanovitev mlečnih kuhinj itd. Izvolili so enajstčlanski upravni odbor.

Člani sindikata obrtnih delavnic so na zadnjem sestanku razpravljali o otežkojenem delu v tapetniški delavnici, ki je razbita kar v tri ločene stavbe. To otežkoča delo in povečuje stroške. Podobno je tudi v čevljarški delavnici, ki ni izkoristila kreditov, kot je to storila mizararska delavnica, kjer so prostore razširili in modernizirali.

pa še predavanje tov. Cvetka in: »zaključna akademija dokazuje, da je v Laškem »Teden matere in otroka« zelo lepo uspel.

IZ ŠMARTNEGA OB PAKI

Teden otroka dobro uspel

SZDL in šola v Smartnem sta poskrbeli, da je Teden otroka prav dobro uspel. Med tednom so bili otroci pogoščeni s sadjem, v četrtek pa so obiskali kino, kjer se je samo za nje predvajal film »Ml otroci«. Zadnji dan v tednu pa so pod vodstvom učiteljstva napravili poučno ekskurzijo v Sempeter v Savinjsko dolino, kjer so si ogledali izkopanine iz rimske dobe. Pohvaliti moramo vodjo ekipe za izkopavanje, ki je otrokom radevolje razkazal in poljudno obrazložil vse potrebno, tako da so otroci na tej ekskurziji v resnici tudi nekaj pridobili. Stroške te ekskurzije je krila šola, medtem ko je ostale stroške (sadje, kino) poravnala Socialistična zveza.

V nedeljo je bil roditeljski sestanek, ki se ga je tokrat udeležilo tudi precej moških, kar dosedaj ni bila navada. Na njem so se ljudje v razpravi pogovorili o marsičem. Bilo je dvoje predavanj, in sicer: »Kako otrokom pomagati pri učenju« ter »o prekomernem uživanju alkoholnih pijač«. Pogovorili so se tudi o potrebi mlečne kuhinje in koga bodo predlagali na bližnjem zboru volivcev v občinski šolski svet. Ob tej priliki je učiteljstvo pridobilo tudi okrog 20 naročnikov na »Mladi svet«, poljudno znanstveno revijo za izvenšolsko vzgojo.

POSNEMANJA VREDNO

Okrajna zveza borcev v Soštanju je letos na svojih zadnjih dveh sejah podelila otrokom padlih borcev za študij in šolske potrebščine prav lepe vsote. Podpore so bili deležni (eni več, drugi manj) vsi otroci, ki obiskujejo osnovne in srednje šole v okraju. Nekateri od teh pa bodo vse leto dobivali celo po 5000 din mesečne podpore.

Stipendije je prejelo vsega skupaj 205 sinov in hčera padlih borcev, talcev in v taboriščih pomrlih staršev. Mesečni znesek za to podporo znaša din 399.800.—, kar je prav čedna vsota.

Upamo, da bodo ti otroci znali ceniti to pomoč in da bodo svojo hvaležnost pokazali s tem, da se bodo pridno učili.

IZPOD BOHORJA

Pred 12 leti je okupator priredil na dan 18. oktobra propagandni zlet v Brezicah pod imenom »Kreistag«. Na prireditve je pognal tudi naše ljudi prav v času, ko je na Kozjanskem zapiral, mučil in moril zavedne Slovence. Zletišče so pokrili priseljeni Kočevarji in Besarabci, nad Slovenci pa je bdela nešteto gestapovskih oči, da ne bi zaničevano plemo preveč vidno pokazalo svoje nevolje.

Ko so se udeleženci iz območja takratne pištanske občine vračali pozno v mraku domov, so na njihovem nabito polnem kamionu blizu Sempetra popustile stranice. Ljudje so popadali z drvečega vozila, pogled na ponesrečence je bil strašen. Sedem žrtev je našlo svoje domovanje na pokopališču v Pilštanju, več ljudi pa je bilo težje ranjenih.

Tistikrat je bil otožen jesenski dan, še bolj otožna pa vasi in domačije okoli Grške pri Kozjem naprej. Neobdelani vinogradi, ponekod izruvana trta in zapuščena polja, so pričala, da je slovenski življenjski preganjan z rodnih grude. Priseljenci niso mogli vdahniti oropani zemlji miru in varnosti. Očetej in sinovi z doma preganjenih družin so si poiskali orožje in odšli v gozdove in tolkli po okupatorju, kjer so je mogli. Strah pred partizani je bil vedno tolikšen, da sta pred avtomobil in kamion vozila po dva, zadaj pa po edem motociklist. Na klanjih med Sempetrom in Bizeljskim so se pogledi do zol oboroženih spremeljivalcev bliskovito menjavali zdaj na levo zdaj na desno, v strahu, da jih zajamejo partizani.

Prisiljen zlet je naše ljudi še bolj utrdil v veri na zmago nad nasiljem in jih nagnil k še večjemu upornemu duhu.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

V času od 5. do 12. 10. 1954 je bilo rojenih 15 dečkov in 17 dečkov.

Poročili so se:

Sopotnik Franc, posestnik iz Seč in Prilau Viktorija, poljedelec iz Parjelj, Belej Janez, invarniški delavec iz Vrha in Kovač Franciška, poljedelec iz Planine; Padežnik Martin, mizarški pomočnik iz Senturja pri Celju in Dobrotinšek Helena, gospodinjstva pomočnica iz Vojnika; Jurjašević Rudolf, učitelj iz Maribora in Ritonja Danica, učiteljica iz Sv. Jerneja pri Ločah; Kidrič Konrad, šofer iz Zg. Negonja in Mešič Matilda, uslužbenka iz Zg. Negonja; Domanjko Franc, poljedelec iz Sp. Kostivnice in Peček Leopoldina, poljedelec iz Sp. Kostivnice; Čebular Anton, poljedelec iz Zg. Kostivnice in Seligo Marija, poljedelec iz Zg. Negonja; Matej Avguštin, žel. delavec iz Tlak in Grobin Ana, poljedelec iz Sp. Kostivnice; Kitež Stanislav, kovaški pomočnik iz Vitanja in Kuzman Magdalena, poljedelec iz Sp. Dolica.

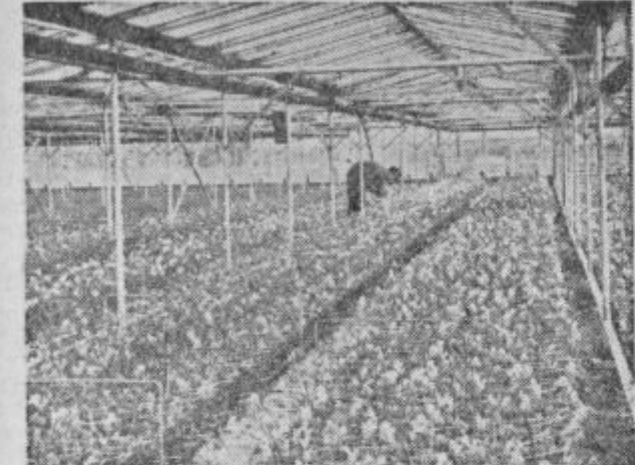
Umrli so:

Golež Ivan, previzitar iz Ponikve pri Grobelnem, star 85 let; Golež Marija, previzitarica iz Ponikve pri Grobelnem, stara 72 let; Zaveršek Janez, previzitar iz Bukovca, star 72 let; Vrečko Marija, previzitarica iz Golobnjaka, stara 99 let; Klančnik Leopold, kmetovalec iz Vojnika, star 64 let; Frim Maks, kmet iz Zbežlovske gore, star 63 let; Vizjak Franciška, posestnica iz Malik Roden, stara 57 let; Coper Ivan, otrok iz St. Jurgerta, star 1 mesec.

Kaj smo videli in doživeli v HOLANDIJI

Haarlem je glavno mesto Severne Holandije in je od centralnega mesta Amsterdam oddaljeno 18 km. Prvo kar smo opazili je bilo, da so v Haarlemu malodane vse ulice in vse hiše enake. Človek mora imeti že posebne orientacijske sposobnosti, da se spozna na teh ulicah. Za svojo osebo lahko trdim, da sem rabila 3 dni, prej ko sem si zapomnila pot od svojega stanovanja do kongresne dvorane. Na tej poti je bilo le 6 krajših ulic, vendar so me povsem enake hiše docela zmedle. Pa še pritična stanovanja, kamor je imel

— in je niti obrisala ni. Če sem domačine prav razumela, v Holandiji ulice od časa do časa umivajo kot pri nas kuhinje. Pa saj pogled nanje potrjuje resnico. Kljub izredno razvitemu cestnemu prometu (avtomobili, kolesa) srečni Holanci sploh ne poznajo uličnega prahu. Zato pa so tudi šipe na oknih vedno čiste. Sprva sem mislila, da jih gotovo umivajo vsak dan, da mačica pa mi je povedala, da le vedno sproti zbrisujejo sledove dežnih kapelj na njih. Prav tako lahko tudi pešec ves dan kolovrat po mestu, pa se mu bodo

Holandija je dežela cvetic. Na sliki vidite cvečičnjak v Aalsmeeru, na katerega so Holanci najbolj ponosni.

minimoidoči prav vpogled skozi nezastrita okna, se mi je zdelo, da so skoro povsod enako opremljena. Na nobenem oknu ne manjka bohotnih cvetic v okrasnih lončenih ali medeninastih lončkih. Vsa ta vidna spodnja stanovanja, ki so nekeke sprejemne, reprezentančne sobe, imajo preproge in tapetirano pohištvo. Težki, lepi fotelji ob okrogli mizi, zeleni foteljskov pa lične, zrezljane mizice, kjer ti postrežejo s skodelico kave. Vse te majhne mizice ličijo nekako na rožne podstavke — saj tudi tu ne manjka rož...

CISTOČA HOLANDSKIH ULIC

Znati se v haarlemskem mestu je tem težje, ker so hiše opremljene samo s hišnimi številkami, ne pa z imeni ulic, kot pri nas. Ime ulice najdeš navadno na križiščih, odnosno na prvi in na zadnji hiši ulice. Toda, če prideš slučajno skozi kako prečno ulico, jo moraš prehoditi vse do konca, preden zveš, kje si pravzaprav.

Vsakemu tujcu vzbuja pozornost snaga holandskih ulic. Tla se skoro bleščijo. Prav nič se nisem čudila, ko sem videla že večjo osebo, kako je pojedla kos banane, ki ji je padla na tla

kljub temu bleščali čevlji, kot da jih je pravkar naložil. (Ves teden, ko sem bila v Holandiji, si nisem niti enkrat očistila čevljev).

ZENA MORA IMETI MEHKE ROKE, KER BOŽA Z NJIMI MOŽA...

Holandske gospodinje imajo sploh v marsičem olajšano delo. Može navadno visoko čislajo svoje žene in jih tudi v gospodinjstvu radi razbremenjujejo. Nič redkega niso pokosilske družinske idile, ko mož in žena ob zvokih radijske glasbe plešeta in istočasno brišeta krožnike. Pa tudi druga, težja dela mož rad prevzame ženi, da ji ohrani — mehke roke. Holanci namreč pravijo: žena mora imeti mehke roke, ker z njimi boža otroke in moža.

Z nakupovanjem živilskih potrebščin holandske žene ne izgubijo preveč časa. Kar kmalu po 6. uri slišiš po ulicah ropotati ročne vozičke, ki donesajo gospodinjam na dom kruh, mleko, zelenjavo, neredko pa tudi meso oziroma mesne izdelke. Pred hišo zapoje zvonček in glas zakliče: Halo, halo gospodinje, mleko je tu, halo, halo, kruh, zelenjava, rože itd. Gospodinje stopajo na cesto navadno še v jutranjih haljah in si preskrbijo vse potrebno za kuho.

Zgodba slovenskega interniranca

V naslednji številki bomo začeli v nekaj nadaljevanjih objavljati zgodbo slovenskega interniranca iz naših krajev. Zgodbo je po zapisih mestnega referenta za ugotavljanje vojnih zločinov v Laškem uredil in zapisal tov. Mirko Roš. Kot sam pisec pravi, v njej ni kakih literarnih vrednosti, temveč je preprosto zapisano doživljanje kmečkega sina Padežnika Ivana iz Trojnega nad Laškim. In zares ta zgodba ni literarni sestavek, ki bi bil poln psiholoških problemov, plastičnih opisov in živojezičnih dialogov. Je enostavno nanizanje spominov na težka leta okupacije ter po svoji grozotnosti okupatorskih dejanj sama po sebi dovolj močna brez olepšavanja in vredne, da ostane zapisana in objavljena v javnosti kot dokument poznejšim rodovom.

Opozarjamo bralce na ta sestanek, zlasti pa naše bralce iz Laškega in okolice, ker bo vseboval zapiske tudi dosti drugih imen, sotrpnikov Padežnika. Na izhajanje tega podlistka opozorite tudi drge, ki sicer niso redni čitatelji našega lista.

Uredništvo

V Londonu so praznovali 14. letnico »Bitke za Veliko Britanijo«. Proslave so bile na vseh postajah angleškega zrakoplovstva. Glavna senzacija dneva proslave je bil polet 185 letal na reaktivni pogon, ki so letela nad Londonom. Med njimi so bila tudi letala, ki so v zadnji svetovni vojni stekla največ zaslug angleški aviaciji. Na londonskem trgu so bili razstavljeni britanski aeroplani iz II. svetovne vojne, skupno s sovražnimi nemškimi letali tipa »Messerschmitt«, »Junkers« in »Heinkel«.

Angleški narod se s težkim srcem spominja nacističnega barbarstva in nedolžnih žrtev nemškega »Luftwaffe«. Prav gotovo si delovni ljudje Anglije, prav tako kot naši, ne žele nikdar več vojnih grozot. Zato si tudi žele trajnega mira, v katerem bi veliki znanstveni napredki služili le v koristne in miroljubne namene.

CELJSKE BODICE

NEZNANEMU POTROŠNIKU
(Nagrobni napis)

Je dolgo upal, dolgo kljuboval,
dokler se ujel ni v trgovinski mreži,
ki vsak dan je bila za njim na preži
— kot riba v njej je bedno zacapljaj.

Kdor mimo greš, preberi ta napis
in se domisli tistih spekulantov,
prekupčevalcev in manipulantov,
ki spravili so v zadnjo ga vseh kriz!

Ki zanje je garal vse žive dni,
tu v miru zdaj potrošnik spi neznan,
za njim računai vsi so poravnani,
nobena mreža več ga ne vlovi.

BREZALKOHOLNI TEDEN

Za tednom teden se vrsti,
za tednom matere, deteta
še drugih tednov red sledi,
samó ni tedna za očeta.

In tedna enega še ni:
to teden je brezalkoholni,
da v letu bi vsaj sedem dni
bili manj alkohola polni.

To res prelep bi teden bil:
bi kosci pili limonado,
težak bi s kokto se krepil,
krčmar ponujal oranžado.

Pred družbo bi na mizi stal
malinovca žareči liter,
a v baru mleka nažlampal
bi gost se ob akordih citer.

Z vogalov vseh bi vabili
bifeji mlečni na poskušnjo,
za vselej nam zagabili
bi vinsko kapljico zlodušno.

Ob kislem mleku bi banket
govornikom elan razvnel,
skodelic glasni bi denket
ob »eksih« kar naprej odmeval.

Po celjskih ulicah nam mir
sladko bi spati dal ponoči,
pijanica več ne bo nikjer,
da poje ali cesto moči.

To slika je bodočih dni,
ki pa strahu nam ne zadaja,
saj teden dolg nikakor ni,
pa spet ga srknemo od kraja!

All že veste...

1. Za nadaljevanje Cervantesovega znamenitega romana »Bisroumni plemič Don Kihot«.
2. Od kod izvirajo besede cesar, cesar, car?
3. Kdo so sofisti?

1. Cervantesov roman Don Kihot je nadaljeval španski pisatelj Alonso Fernandez d'Avellaneda in ga leta 1614 izdal v Taragonu. Delo ni bilo posebno čislano, vendar ga je leta 1704 Lesage prevedel v francoščino pod naslovom »Nove Don Kihotove pustolovščine«.

2. Označevanje vladarskega naslova cesar, cesar, car je prešlo v vse evropske jezike po Juliju Cezarju, rimskem vladarju, vojskovodji in diktatorju, ki je živel v letih 100—44.

3. Sofisti (iz grškega sophistes) so bili prvotno modrijani, pozneje pa je beseda dobila negativen pomen lažnega filozofa, spretnega iskalca navideznih dokazov (sofizmov) za kako napačno trditev.

Iz sodne dvorane

Kampus Jože, rojen v Roginski gorci, je 28. 2. 1953 pobegnil iz Vzgojno-poboljševalnega doma v Radečah pri Zid. mostu. Delo mu nikoli ni dišalo in se je klatil iz kraja v kraj. Pri posameznih občinskih ljudskih odborih — matičnih uradih se je prijavljal pod lažnimi imeni in tudi navedel lažne rojstne podatke zato, da ga preiskovalni organi ne bi mogli izslediti zaradi izvršenih kaznivih dejanj. Pri raznih kmetovalcih je namreč nastopal službe, ki so bile kratkotrajne, ker se je dela kmalu naveličal. Vsakokrat je gospodarjem, pri katerih je bil zaposlen, ali pa tudi drugim osebam odnesel kakšne stvari, ali pa prišel do njih na nepošten način. Kradel je obleko, ure, čevlje in druge stvari, ki so mu prišle pod roko. Izvršil pa je tudi nekaj goljufij. Njegov »delovni« rajon je segal od Sotle pa gori do koroške meje. Vsega skupaj je izvršil 13 raznih tatvin, 5 goljufij, 3 kazniva dejanja zatajitve in 8 kaznivih dejanj očitne lažne vsebine. Za svoje podvige mu je Okrožno sodišče v Celju prisodilo 2 leti in 6 mesecev zapore.

- o -

27-letni Guzej Stanko iz Letuša je lastnik stanovanjske hiše št. 78 v Vojniku. Da bi dosegel izselitev družine najemnika Ferdinanda Doganoč, je dne 13. 4. 1954 s hiše odstranil streho in tako napravil stanovanjsko hišo neuporabno. Zaradi kaznivih dejanj poškodovanja stanovanjskih zgradb je bil obsojen na 2 meseca zapore in 5000 din denarne kazni.

Krašovec Jurček:

S potovanja na Bližnji vzhod

KRAMLJANJE O MORNARSKIH OBLEKAH

Jutro na morju. Vstali smo razmeroma zgodaj. Radovednost nam je vzela spanec. Južno, na našem levem boku se je raztezala nizka obala. V daljavi je kipel kvišku starodavni svetilnik aleksandrijskega pristanišča. Pred obalo pa je ležal v morju nizke, nenasejeni otoček, ki nosi zgodovinsko ime Nelsonov otok.

Pri tem otoku je slaven angleški admiral Nelson potolkel francosko vojno brodovje. Tu se je odigral del zgodbe Nelsonove velike ljubezni do žene britanskega poslanika na neapeljskem dvoru, Lady Hamilton, ki je admiralu izposlovala pomoč neapeljskega kralja, da je mogel premagati toliko močnejše sovražnike.

Nelsona priznavajo vse mornarske sveta za najboljšega admirala. za najslavnejšega pomorskega vojskovodjo. V spomin na njegove tri velike zmage nosijo vse vojne mornarice sveta tri bele črte na ovratnikih, v spomin na njegovo smrt pa črni flor. Te znake ne nosi edino francoska mornarica, zakaj, je razumljivo.

V DEŽELI Z NAJBOLJ BOGATO IN NAJSTAREJŠO ZGODOVINO

Aleksandrija. Vedno bliže nam je. Že 1623 let stoji na nilski Delti mesto, ki ga je leta 331 ustanovil veliki vojskovodja Aleksander Veliki v letih najlepšega razvoja antične Grčije. Od takrat se to mesto nenehno razvija. V prvih stoletjih, ko so nad Egiptom vladali Grki in Rimljani, je bila Aleksandrija med najbogatejšimi in najrazkošnejšimi mesti na svetu. Če imenujemo Beirut današnji Pariz Levanta, potem tudi Aleksandrija zasluži vzdevek »Pariz starega sveta«. Zidal jo je tedaj najposobnejši grški arhitekt Deniokrates z Rodosa. Koliko zgodovine ima za seboj ta kraj. Tu nekje pred lukso so Egiptčani zadavili Pompeja, ko je hotel zavzeti mesto, tu je v imenu Rima vladal Cezar, tu je Rimljan Antonije podlegel lepoti in vplivu Kleopatre ter se upri Rimljanom in na teh tleh je pozneje Oktavijan podrl zadnjega egiptovskega kralja Antonija in kraljico Kleopatro. Tudi Kleopatra, četudi do smrti vdana Egiptu, je bila po krvi makedonska Grkinja. Sploh je bila Aleksandrija vedno bolj grška in še danes je grški jezik poleg arabskega najbolj v rabi.

Od leta 1517 je bil Egipt del turškega cesarstva. Takrat je šel Egipt za Evropo v pozabo. Na prizoriščih stare kulture so sedaj gospodovali muslimani, ki so skozi stoletja deželo spremenili v revno in hkrati nedostopno pokrajino. Seleta leta 1798 je Napoleon strl moč Arabcev in dvignil Egipt iz pozabljenja. Deželo so prepotovali razni zgodovinarji, med temi Francois Champollion, ki je prvi razbral egiptovske hieroglife. Napoleonova oblast ni bila dolgotrajna. Deželo so zavzeli Angleži, toda tudi ti so leta 1807 izgubili Egipt. Slučaj je spet nanese, da je važno vlogo odigral Balkanec. Vojaška sekta Mamlukov je pregnala Evropejce. Vodil jih je sposoben vojak in politik Mohamed Ali. To je bil po rodu Siptar, ki je vodil oddelke iz svojega kraja na vojaški službi v Afriki. Le-tu je 1811. leta podrgel Mamluke s tem, da je vse njihove voditelje, 480 po številu, povabil na Citadelo v Kairo na svečanost, tam pa so jih Siptarji pokončali. Dejanje je bilo sicer kruto, toda Mohamed Ali, ki se je dal oklicati za egiptovskega kralja, je rešil deželo vojaške sekte, jo vodil k napredku, prosvetljenju in moči. Od takrat so egiptologi nemoteno raziskovali po vsem Egiptu in Evropi ter ponovno odkrili zibelko človeške kulture. Mohamed Ali je deželo tudi ekonomsko dvignil. Kot samostojen pašalik je bil Egipt do leta 1914. Potem je bil dvajset let angleški protektorat, pozneje spet samostojen, le da so Angleži pridržali pravico kontrole nad Sueškim prekopom, kar je pred leti sprožilo spor med Egiptom in Britanci, ko so Egiptčani zahtevali, da jim Anglija pustí vajeti v vsej državi. Najnovejši dogodki v Egiptu, kot je izgon kralja Faruka, trenje z Angleži in zadeve okoli revolucionarne vlade so menda vsakemu znane.

VELIKA LUKA, SKORAJ PRAZNA...

Aleksandrija ima dve lukl. Zapadna je veliko bolj prometna, saj so ob obali nanizana velika skladišča. Samo vrat v luko je okoli sto, a od njih do drugih je najmanj deset minut hoda. Pristali smo ob pomolu, kjer iztovarjajo les. Tega je nosil »Titograd« največ. Za pomorsčaka, pa tudi za laika, je bila luka preveč prazna. Zanimal sem se zakaj in odgovor je bil zelo logičen. Po sporu z Angleži so tuji kapitalisti prenehali vlagati investicije v Egipt. Revolucija je torej oslabil tudi trgovsko življenje te velike luke. Tokrat je bilo zasidranih le nekaj ladij in še med temi nekaj vojnih.

Prvi pogled mi je zadostoval, da je luka močno zastražena. Pri vsakih vratih je bila skupina policistov, a tajna policija mi je »prijazno preiskala« aktovke in žepe, čim sem stopil na suho. Posebno strogi so baje na »hašiš«, to se pravi mamila. Imel sem zavitek gob za sestro moje nekdanje učiteljice in ta zavitek so ogledovali in vtikali vanj nos menda 15 minut, da so končno odločili in me spustili v mesto. »Menaža« te vrste jim menda ni dišala, no odkrito sem jim povedal, da tudi moj nos ne prenese vonjev nekaterih njihovih jedil.

RAZLIKE SE ZAČNEJO ŽE V CESTNI ŽELEZNICI...

Narodnostnega šovinizma v Egiptu res nisem nikjer zasledil. Egiptčani današnjega časa so tako zelo pomešani, da bi bilo razlikovanje po barvah res absurdno. Egiptčane se smatrajo vsi, pa najsí bodo bele ali temne polti. Tudi v starih klasičnih časih niso bili glede rase tako strogi. Med faraoni je bilo tedaj tudi osem Etiopcev, nekaj Perzijcev in na koncu tudi nekaj grške krvi. Na cestah, tudi med najbolj revnimi prebivalci srečate tipe, ki bi jih takoj uvrstili v potomce Egiptčanov. Lahen rjavkast ten, velike, nekoliko nagnjene oči, ostro zarezane ustnice ali pa spet kot pri princu Rahotepu nubijska usta, vse to bi se dalo upoštevati za tako naklepanje. Kak Hitler bi hitro »pogruntal« tip gospodarjev, toda k sreči Egiptčani tega niso in verjetno tudi ne bodo storili.

Narodnostnega šovinizma torej ni, je pa nekaj drugega, kar je ravno tako hudo. To so socialne razlike. Med gospodarje in moderne sužnje jih torej ne loči barva, temveč denar. Egiptčani se delijo na bogate in revne. Tej delitvi so prilagodila stoletja vse, od mestne ureditve, do ustanov in tudi prometa. Aleksandrija se preveč strojno deli na razne četrti. Mohamedanska četrt, arabska četrt, belci so poleg tega ločeni od obojih v svoji četrti itd.

Prvič sem to opazil že kar v tramvaju. En tramvajski voz ima vedno dva oddelka. Eden je za »raje«, drugi za petičnike. So pa še posebni vozovi samo za imovite in posebni samo za reveže. Tako je tudi z avtobusi, vladi in drugimi vozili. In če prideš sem še tako zaveden socialist, si ne moreš kaj, da ne bi izbral »boljši« oddelke, ker se prerado zgodi, da »raje« marsikoga olajša za denar ali uro, če zaide med nje. No, jaz sem se pozneje tudi sam vozil v cenejšem tramvaju in se celo posmihal dobrohotnim opozorilom. Imel sem dva vzroka. Prvič mi niso imeli kaj pridra ukrašt, drugič je bilo za polovico ceneje.

Prvičkrat sem torej sedel po gosposko v posebnem oddelku. Priznati moram, da tramvaj v Aleksandriji ropoče prav tako kot v Ljubljani. Moj cilj je bil trg Mohameda Alija, ki je pravzaprav središče in razpotje v vse ostale dele mesta.

MED PLESALCI

34-letni delavec Brence Viljem je 17. junija 1954 vzel z dvorišča hiše št. 13 v Tovarniški ulici v Celju dve posteljni mreži, vredni okrog 5000 dinarjev, last Santelj Amalije in si jih prilastil. Obsojen je bil na 4 mesece zapore.

Mlada plesalka se zmrduje in dela obraze obupa, ko pleše z neznancem na plesišču. On pa prijazno pravi: — Vi bi bili lahko izvrstna plesalka, toda dve stvari vam narobe hodijo! — Kaj, če smem vedeti? — Noge!

